

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

1923. január 6. Szombat.

ÁRA 20 KORONA

Debreczen, XXI. évf. 4. szám.

Kormánybuktatás helyett koalíciós kormányról suttog a fáma

Budapest, január 5. Nehány nap óta politikai körökben és a sajtóban a kormány távozásáról, legújabbán pedig koalíciós kormányalakulásáról szóló hírek terjedtek el. Bár hivatalos helyen mindezeket a kombinációkat a lghatározottabban megcáfolták, ezek a kombinációk továbbra is forgalomban vannak. A koalíciós kormány hír szerint Bethlen elnöklelté alatt alakulna ugyan, de résztvenne benne a keresztény ellenzék néhány tagja is. Ezek a hírek ilyenformán nem felelnek meg a valóságnak és nem is aktuálisak.

A kombinációk alapja az, hogy körülbelül tíz hét előtt, amikor a fájvédelmi koncentráció létrehozását sürgették egyesek, az akció Bethlen ellen is irányult. Bethlen azonban nem vesztette el bizalmát és a fájvédelmi koncentráció meghíusulása után is miniszterelnök maradt és a kormányzó bizalma, valamint a nemzetgyűlés többségének támogatása a legteljesebb cáfolat a miniszterelnök elkedvelendőségéről terjesztett hírekkel szemben.

A helpolitikában jártas és beavatott előkelő személyiség kijelentette, hogy a most látszólagos hírek erre a tíz hét előtti akcióra vezethetők vissza, a hírek terjesztői azonban jól informáltságukkal alaposan megkértek. Arról is hírek keringtek, hogy az ellenzék hajlandó a rendtörvény dolgában lezserelni, mások azonban azt beszélik hogy a kormányelnök a rendtörvényi illetégek engedményekre hajlandó. Azonban mint beavatott helyen kijelentették, a rendtörvényt illetőleg a kormány nem enged álláspontból, minthogy az a vélemény, hogy egy országának, amelyet a bolszevizmus megfertőzött, a gyógyulás szempontjából erre a javaslatra szüksége van.

Utalt az illető politikus a szociáldemokraták talusi szervezkedésére és hozzátette, hogy legfeljebb arról lehet szó, hogy a javaslat érvényességét meghatározott időtartamhoz kötik. Az ellenzéken igen harcias az álláspont a javaslatot szemben és azt hangoztatják, hogy felfogásukat külpolitikai momentumoktól nem engedik befolyásoltatni.

A kormány tájékoztatta az ellenzékét a jóvátételről

A kormány több tagja ma délelőtt az országház I. számú bizottsági termében megbeszélést tartott, amelyen több ellenzéki politikus is résztvett. A bizalmasnak jelzett tanácskozáson a kormány öt tagja és öt ellenzéki vezető jelen meg. Jelen voltak Bethlen István gróf miniszterelnök, Valkó La-

jos, Kállay Tibor, Belieska Sándor és Daruváry Géza miniszterek, az ellenzék részéről Apponyi Albert gróf, Andrássy Gyula gróf, Ugron Gábor, Zichy János gróf és Szilágyi Lajos. A megbeszélés a kora délelőtti órákban kezdődött és délután 2 óra felé ért véget.

A megbeszélésről gróf Apponyi Albert a következőket mondotta: — A jóvátéti ügyekkel összefüggő gazdasági kérdésekben adott a kormány bizalmas felvilágosításokat az ellenzék vezetőségének, mint ahogy ez a külföldön is szokásos. A felvilágosítások kedvező benyomást tettek a jelenlétükre.

Hétion ül össze a nemzetgyűlés

A nemzetgyűlés karácsonyi szünete után hétfőn délelőtt 11 órakor tartja első ülését és azon folytatják az indennitási vitáját, amelyen elsőnek kormánypárti szónok szólal fel, utána az ellenzék részéről Rothenstein Mór beszél. Szünet alatt F. Szabó Géza interpellációt jegyzett be a kereskedelemügyi miniszterhez a közalkalmazottak kedvezményes utazásának korlátozása tárgyában.

Seydel

Budapest, január 5. Seydel szövetségi kancellár e hó 6-án szombaton délután érkezik kíséretével Budapestre. A Keleti pályaudvaron a kancellári és kíséretét a miniszterelnökség és a külügyminisztérium egy-egy képviselője fogadja. A kancellár kíséretében utaznak Grünberger külügyminiszter, Peter és Schuller osztályfőnökök, Horitzky tanácsos, Junker követvási tanácsos a külügyminisztérium kabinetjének főnöke, Bodó kormánytanácsos. Délután Hornostell követvási tanácsosnál tea lesz, este pedig Bethlen miniszterelnök a vendégek tiszteletére ebédt és ezt követőleg estélyt ad. Vasárnap, január 7-én a miniszterelnökségen és a külügyminisztériumban megbeszélések lesznek. Január 7-én dében a kormányzó Seydel kancellárt és Grünberger külügyminisztert együttes kihallgatáson fogadja. Délután 2 órakor Daruváry Géza külügyminiszter villásreggelit ad a vendégek tiszteletére. Este fél 9 órakor Seydel és Grünberger a kormányzó ebédjére hivatalosak. Az osztrák delegáció többi tagját pedig ugyanekkor Kánya Kálmán rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter látja vendégül. Seydel kancellár hétfőn délután kíséretével együtt visszautazik Bécsbe.

Béna lesz Rasin pénzügyminiszter ha életben marad is

Prága, január 5. Ma reggel háromnegyedkilenc órakor Rasin pénzügyminiszter ellen merényletet követtek el abban a pillanatban, amikor lakószobájából távozva a Zitnas Ulicán autómobiljába szállt. Sopul József weisbrodi huszonegyves biztosító intézeti hivatalnok volt a merénylő, aki két lövést tett a miniszterre, melyek közül az egyik hátul, csipőjén találta Rasint. Rasin, aki súlyosan megsebesült, nyomban a Podola-szanasatóriumba hajtattott. A tettes nem tartozik egyik politikai párthoz sem és nem is legionárius. Tettenek megokolásául Rasin politikai tevékenységére utal. Már 10 ideje eltölte magát a merénylőre és egyezben, szeptember 17-én már le is akarta lőni, akkor azért nem lött, mert egy nő haladt arra és esetleg azt érthette volna a golyó.

(Rasin pénzügyminiszter a cseh állam legismertebb politikusa közé tar-

tozott. Pénzügyi dolgokban őt tekintették a legnagyobb szakértőnek. Ez a tekintély az utóbbi időben — amikor a Svehla-kabinetben ismét a pénzügyi tárcát bízták rá — erős esorbát kapott. Merész deviza- és sebes tempójú deflációs politikájával a cseh korona zürichi árfolyamát annyira felhajtotta, hogy a cseh gyáripár képtelenné vált drui számára piacokat találni. Az ipar és a kereskedelem pangásnak indult és ezt a pangást a hatalmas adók még hatalmasabbakká tették. Az egykor népszerű Rasin a legnépszerűtlenebb politikussá vált.)

A merénylet

Bécs, január 5. Egy fiatalember, aki husz évesnek látszott, — négyezer lött a pénzügyminiszterre, mikor lakószobáján kívül, az autómobiljába akart szállani. A járőrek rá-

vetették magukat a merénylőre és lefogták. Dr Rasin pénzügyminiszter eszméletlenül terült el a járdán. Egy közeli szanasatóriumba vitték és az első orvosi vizsgálat azt állapította meg, hogy életbenmaradásához kevés a remény. Az a golyó, amely csipőjén üröaolt be, valószínűleg nemes szerveket ronsolt össze.

A merénylő egy biztosító társaság alkalmazottja. Deutsch-Brodból származik. Elmondta a rendőrtisztviselő faggatására, hogy politikai motivumok érlették benne az elhatározást. Nem tartozik semmiféle politikai párthoz, a cseh légiónak sem tagja.

A merénylő anarchista kommunista

Bécs, jan. 5. (A Debreceni Független Ujság tudósítója jelenti Prágából Bécsen keresztül.) A merénylő kihallgatásakor kijelentette, hogy tetten előre megfontolt szándékkal hajtotta végre és azt már régóta tervezi. Hangoztatta, hogy anarchista kommunista. Elmondta, hogy a Sziovenszka Pojistovna kónigraceti intézetének üzletszerzője, 1903-ban született. Tettenek okául azt vallotta, hogy nem értett egyet Rassin eljárásával.

Rassin állapotában javulás mutatkozik. Ma Prágában minisztertanács volt, amely a népet próklamációjában nyugalomra intette. A pénzügyminiszteri tárcát ideiglenesen Novák kereskedelemügyi miniszter vette át.

A Prager Presse esti lapja írja: Dr Rassin pénzügyminiszter első megvizsgálásának eredménye azt mutatja, hogy az egyik golyó célt tévesztett, míg a második a hátizomzatba. Az operáció alkalmával megállapították, hogy a golyó közvetlenül a gerincoszlop mellett, körülbelül a tizenegyedik mellborda magasságában a máj irányában ferdén hatolt be a testbe, megsértette az izmokat és a gerincvelőt. A golyót nem találták meg. A has megdagadásából azt következtették, hogy a hasüregben vérömlés volt. A kezelőorvosok környezetéből közölték, hogy a miniszter sérülése rendkívül súlyos, de a krízisen túlestett.

Január 15-én Franciaország megszállja a Ruhrvidéket

London, január 5. A Daily Express közli ma reggeli számában párisi tudósítójának jelentése alapján, hogy a francia kormány ultimátumot fog küldeni Berlinbe, amelynek határideje január 15-én éjfélkor jár le és a Ruhr-terület megszállását fogja bejelenteni. A hadműveletek az első zónában kezdődnek, amely csak 10 mértődnnyi távolságban van a francia zóna határáról és azután a megszállás fokozatosan fog végbemeni. Az első időre 5000 főnyi katonaságot küld Franciaország a Ruhr-területre az esetleges zavargások elfojtására.

„Barátságos” szakítás

Páris, január 5. A francia sajtó minden meglepődés nélkül ir az érte-

Amerika eihatározó lépésre készül

Páris, január 5. A Radio-ügynökség Washingtonból kelteve a következő jelentést juttatta el a párisi lapokhoz: Amerikában előre látják a szövetségi konferencia biztos kudarcát, a tegnapi szakítás ennek ellenére mégis meglepetést keltett különösen pénzügyi körökben. Általános az a feltevés, hogy a változott viszonyok között Amerika kénytelen lesz kilépni zarközöttségéből.

A Fehér Házban tegnap fontos tanácskozások voltak a jóvátételről az elnök Harvey londoni nagykövet és Hughes külügyi államtitkár között. Harding minden más államügyet fél-

azonban erős a hite, hogy Rasin politikai tevékenysége pénzügyi téren romlásba vezet a cseh-szlovák köztársaságot.

Rasin állapota

Prága, január 5. (Cseh Sajtóiroda.) Annak ellenére, hogy dr Rasin pénzügyminiszternek megkísérelték a sebészeti beavatkozást, a két golyót nem lehetett megtalálni. A lövedékek tüdőt nem érintették, a gerincvelőt azonban megsértették. Ha dr Rasin életben marad is, alsó teste teljesen béna lesz. Most orvosi konziliumot tartanak.

Fassiszta tüntetés Rassinért

Prága, jan. 5. A Rassin pénzügyminiszter ellen intézett merénylet alkalmat adott az ugynevezett vörös-iek cseh fassisztnak, akiknek Rasin szellemi vezetőik volt, az első nyilvános tüntetésre. Délután 3 órakor a Venczel-téren körülbelül 800 főnyi tömeg tüntetett. A szónokok nagyrészt antiszemita, valamint német- és magyarellenes beszédekben hangoztatták a tisztá és nemzeti cseh állam megalakításának szükségességét. A merénylettel a német és a zsidó nagytöke, a kommunisták és egyes legionáriusok által az utóbbi hónapokban folytatott Rassin-ellenes kampányt tették feleslegessé. 4 órakor a tömeg körülbelül ezer főre szaporodott és a zsidók, valamint a németek sírii abugolása mellett Rassin-t éltették. A tüntetés közben a nemzeti szocialista irányú Ceske Szlovo és a radikális irányú Tribuna szerkesztősége elé ment, amelyeket meg akart ostromolni. Az idejében elhelyezkedett rendőrségi osztagok mindenütt fel tudták tartóztatni a tömeg rohamait. A Carol-téren lovas rendőrség a tömeg közé rugtatott, a mely hangos piui kiáltásokkal és a cseh himnusz éneklésével válaszolt. A feloszlátott tömeg az est folyamán kisebb csoportokban a város különböző pontjain rendezett tüntetést. A városban megerősített rendőrrőrcikálnak.

kezeli kudarcáról. A lapok hangoztatják, hogy az értekezlet meghíusulása Poincare és Bonar Law nyilatkozatai után semmiféle módon nem befolyásolhatja a két ország érdekeit. A legtöbb lap ezért barátságos szakításnak mondja az eseményt s megállapítja, hogy a nézeteltérés arra a körülményre vonatkozott, hogy az angol tervezet egyenesen a versaillesi szerződés revízióját jelentené, amely Németország ellenállását csak fokozná. Ezen az uton — írja az Excelsior — nemcsak Franciaország, de Belgium és Olaszország sem követte az angol miniszterelnököt és valószínű, hogy a kissentente is hasonló álláspontra helyezkedik.

reteti s most csak ez a kérdés érdeklő.

Robertson republikánus szenátor a szerátusban azt javasolta, hogy Amerika foglalja el helyét utból a jóvátéti bizottságban. Hivatkozott arra, hogy Harvey londoni nagykövet ezt a lépést feltétlenül szükségesnek mondja.

Az Ouevre jelenti: Hivatalos körökben tegnap hallgattak arról, hogy mit szándékozik tenni a francia kormány, de ma már közzé lehet tenni, hogy a párisi vidéken és Keleten a szabadságos katonák parancsot kaptak, hogy január 6-ika előtt térjenek visz-

szá helyőrségeikbe, másrésztől a polgári mérnökök és technikusok megkapják a polgári mozgósítási utasításokat.

A belga miniszterelnök lemondott

Berlin, január 5. Német szikratáv-író szolgálat. Párisi jelentés szerint Tucais belga miniszterelnök mindjárt a párisi konferencia feloszlatása után benyújtotta lemondását. Ezt a jelentést hivatalosan még nem erősítették meg.

A Times szerint a béke egész épülete veszélyben forog

London, jan. 5. A Times írja: Az angol tervezet, amelynek elfogadása biztosította volna a politikában is Európának a szanálás útjára való visszatérését, egyszerűen elvetették. Franciaország súlyos csapást mért a versaillesi szerződésre és hosszú időre, talán örökre lehetetlenné tette az együttes akciókat, amelyeknek a békeszerződés végrehajtását kellene biztosítani. A béke egész épülete veszélyben forog.

Több, mint 10000 köztisztviselő családtagot zárnak ki a vasúti kedvezményből

A debreczeni Máv. üzletvezetőség tegnap megkezdte az 1923. évre szóló köztisztviselői kedvezményes vasúti jegyek kiadását. Az üzletvezetőség menetjegy-osztályán rengeteg munkát ad a kedvezményes jegyek kiállítására, de nem kevesebb munkát ad a kormány által megvont kedvezményes vasúti jegyet a felekezeti iskolák tanárainak és tanítókhoz tartozói és nyugdíjasai a közszégi és körjegyzők hozzátartozói és nyugdíjasai, díjnokok, postai alkalmazottak és tisztviselők hozzátartozói és nyugdíjasai és végül a rendezett tanácsú városok tisztviselői és hozzátartozói.

A debreczeni üzletvezetőség területén a Máv. igazgatóság rendelete szerint a köztisztviselőknél február elsejéig kell kérni a kedvezményt, mert a február elsején túl kéri háromszoros kiállítás díjat fizetnek. Az illetékes ügyosztályon erre vonatkozóan illetékesek azt a kijelentést tették, hogy a jegykiállítás határidejét ki fogják tolni, mert a debreczeni üzletvezetőség területén nem kevesebb, mint 40-45000 kedvezményes vasúti jegyet kell kiállítani, már pedig a rendelkezésre álló idő ennek a nagy munkának az elvégzésére kevés.

Munkatársunk kérdést intézett az ügyosztályvezetőhöz arra vonatkozóan, hogy hány kedvezményes köztisztviselői jegyet vannak be tavalyi tulajdonosaiktól. Az ügyosztályvezető a következőket mondotta:

— Erre nem adhatok pontos választ, mert még megközelítőleg sem tudom, hogy a múlt évben kiadott kedvezményes jegy tulajdonosok közül hány esik a rendeletben megszabott megszorítások közé. Annyi bizonyos, hogy jóval több, mint a mennyi a miskolci üzletvezetőség területén, ahol pedig jóval tízezer felül van az igényjogosultságból kizártak száma.

DR. REX-gyár
átal készített
Pipere
szappanok
felülmúlják az összes eddigi készítményeket. Ne fogadjon el és ne használjon más gyártmányu szappanokat. **Beszerezhető mindenütt.**

Helyáremelést kér a Csokonai-színház
Emelés nélkül ismét válságba jut a színház

A városi számvevőségen most fekszik elintézés alatt egy akta, amely még sok disputa és intrika tárgya lesz: a Csokonai-színház igazgatóságának helyáremelési kérelme. A Csokonai-színház ügye állandó probléma már évek óta. Évek óta küzd a deficiettel a színház könyvek alapján nyilvánított hivatalos vélemény szerint és évek óta egyre nagyobb mértékben veszi igénybe azt a segítséget, amely segítséggel a város csakugyan tartozik is a Csokonai-színháznak, amely a magyar színházi kultúrának végre is vidéken a legnagyobb, a legelősebb bástyája. De nem lehet és nem szabad ezt a segítséget mértékben túl igénybe venni. Azoknak, akiknek a színház felügyelete elvált kötelességük, végre gondoskodniuk kellene hatékonyabb módszerekről, jövedelmező vállalatá. — legalább annyira jövedelmező vállalatá, hogy önmagát fenntarthassa — kellene tenniük a színházat és ezzel könnyíteniük kellene azokon a terheken, amelyek Debreczen város polgáira nehezdednek. Vagy ha ez már nem lehetséges és a színháznak csakugyan meg kell adni a most élvezett szubvenciókat, a jövedelmezőség előmozdításával alapot kellene teremteni, hogy feloldóságon legyen az a színházi kultúra, amelynek méltónak kell lennie eredményeiben és fejlődési lehetőségeiben a Csokonai-színház tradícióhoz.

Már amikor először került a nyilvánosság elé a Csokonai-színház szubvenció által leendő megmentésének problémája, megállapította a Debreczeni Független Újság, hogy a megmentés módja nem az, amelyet az illetékes tényezők keresnek. Előre megjósoltuk, hogy a jövőben ismét válságból-válságba bukdaesol a Csokonai-színház az előadások színvonalának és a helyáremelési fokozatos emelése nélkül. Ami az egymásután következő válságokat illeti, az be is következett. Es pedig úgy, hogy az egymásután következő válságok közötti időköz mind rövidebb és rövidebb lett, holott — minden illetékes tényező ezt vallja és nekünk nincs is okunk kétségbevonni — az előadások színvonalára két év óta határozottan emelkedett és ebben a tekintetben a Csokonai-színház a mai nyomorúságos viszonyok között a vidék első színháza lett. Bizonyos tehát, hogy a színház jövedelmezőségének oka a helyáremelésének folytonos elmaradása, az a nehezen magyarázható tartózkodás, amely a városban a színház helyáremelésének emelése kérdésében immár tradíció lett és amely nem enged meg, hogy a színház igazgatósága legalább annyira üzleti alapokon vezesse a színházat, amennyire másutt mindenütt, fővárosban és vidéken vezetik.

A közelmúlt egy színházi válsága látszólag erős érvet ad azok kezébe, akik minden eszközzel meg akarják akadályozni a helyáremelési fokozatos emelést. — A most folyó színházi évad kezdetén a városi hatóságok szokatlanul nagymértékű helyáremelést engedélyeztek a színháznak, 100 vagy 150 százalékkal emeltek föl a helyáremelést és a helyáremelési követelménye az lett, hogy a közönség az előadások sok zsúfolt háza ellenére nem látogatta a Csokonai-színházat. Ami a múlt évad zsúfolt házait illeti, rá kell mutatnunk arra, hogy akkor már Szegeden, Miskolcon, Pécsen és más vidéki színházakban több, mint kétszer annyi koronáért vitotta meg a közönség egy előadás végignézésének jogát. — Ezek a városok aztán a most folyó évad elején ismét emelték a színházak helyáremelését és az emelés ellenére sem csökkent a színházak látogatottsága. A közönség elmaradásának oka tehát nem a helyáremelés, hanem a helyáremelés 150 százalékos emelése volt, az a hirtelen emelkedés, amelyhez csak két hónap alatt tudta a színház szívós munkával hozzászoktatni a debreczeni közönséget. Ha Debreczen város illetékes tényezői úgy, mint Miskolc, Szeged, Pécs és Kaposvár illetékes tényezői lassu, 20-30 és 10 százalékos emelésekkel segítene a színház nehéz helyzetén, a debreczeni közönség sem maradt volna el két hónapig a Csokonai-színházról és nem került volna a két hónap látogatatlansága a színház igazgatóságának és Debreczen városnak annyi anyagi áldozatába. A helyáremelés fokozatos és lassu emelése

elejét vette volna a két hónap veszteségeinek, amelyek bizonyára jelentékeny teherként szerepelnek a Csokonai-színház ismét labilissá vált mérlegében, kivált ha tekintetbe vesszük, hogy a színház műszaki és művészszerkezete a két hónap óta a megélhetési viszonyok rosszabbodásának természetes következményeként százalékokban elég nagy főtésemelést kapott. Ezt az emelést azonban az elmúlt színi évadban kellett volna megkezdeni.

Ma a színház beadványa szerint a helyzet ismét az, hogy az alacsony helyáremelés miatt a Csokonai-színház — a többnyire telt házak ellenére is — anyagi zavarokkal küzd. Egy idejében végrehajtott, nem túlságosan magas helyáremelés még bizonyára elejét venné annak, hogy az anyagi zavarok válsággá fejlődjenek és a válságba jutott színháznak ismét a város segítségét kelljen igénybe vennie. Az életviszonyok rosszabbodását tekintve, a színház helyáremelési kérelme nem túlságosan megerősítő a közönségre nézve. Most 35 százalékos helyáremelés ismét egyen sulyba hozná a színház mérlegét és lehetővé tenné azt, hogy a színházi kultúra nyomorgó munkásai valamivel jobb megélhetéshez jussanak. A beadvány késedelmes elintézése természetesen csak rosszabbítaná a helyzetet és ismét odajuttatná a színház ügyét a színházi bizottság, a városi tanács, a jog- és pénzügyi bizottság, a közgyűlés elé, hogy a válságba jutott színházon a város áldozatkészségéből segítsenek. Ennek kellene most elejét venni, segítségére kellene lenni az igazgatóságnak, hogy a debreczeni színházat saját maga szerezzen magának alapot a megélhetéshez. A válság megelőzése most színi megengedik újabb és nagyobb mert csak nagyon kétségkedve teleteljük fel, hogy a város anyagi viszonyai megengedik újabb és nagyobb szubvenciók adását. Kaposvártól, mint a kezünkbe kerülő lapok tudósításai mutatják, ma már 1600 korona egy pályó és 210 korona egy elsőrendű támlásszék ára, Miskolcon pedig szintén. Emellett az első városban 3 százalékos, az utóbbi helyen pedig egyáltalán nem fizet vizalmi adót a színház.

Nem mondjuk, hogy újabb kedvezményeket adjon a város, sőt ismét leszogozzuk, hogy a színház szubvencionálásának elvi ellenségei vagyunk és aigha leszünk abban a helyzetben, hogy a helyáremelés nélkül biztosan bekövetkező nagyobb szubvenciókérés elbírálásánál a kérdés teljesítése mellett fogadjunk állást és ezzel újabb terheket segítsünk rakni a polgárság amúgy is elegendő megtéjezt vállaira. Ezen ezért kötelességünknek érezzük partolni minden olyan törekvést, amely a színházat végre a saját lábára akarja állítani. Ma, amikor a moziégy 130 korona, csakugyan furcsa, hogy egy, a mai viszonyokhoz mérten elegendő nyívs színházi előadást 175 koronáért az első sorból nézhet végig bárki. Aljlon a színház a maga lában, úgy emelje a helyáremelést, hogy meg tudjon élni belőle és olyan előadásokat adjon, amelyek megérdemlik a magasabb helyáremelést, de ne támaszkodniék ismét jobban a város pénztárára, amelyben emberemlékezet óta kevés fölösleges pénz akadt. A helyáremelési kérelmet tehát teljesíteni kell, hogy teljesíteni ne kelljen majd egy másik kérést, amelynek megadása talán nem egészen méltányosan osztaná meg a színház fenntartásának terheit a város lakossága között.

A színház zavarain leendő segítségek van még egy másik módja is: az előadások számának növelése. Az igazgatóság erre — ezt el kell ismerünk — megtett minden lehetőt. A szombat délutáni előadások kielégítő anyagi eredményt hoztak. Van azonban még egy kihaználatlan módja az előadások számbeli növelésének, az éjjeli előadások tartása. Nem a színház zón mult, hogy Debreczenben nem honosították meg az éjjeli előadásokat, amelyek pedig a vidéken mindegyik ott van a színházak programjában és jelentős segítőforrásai a színházak igazgatóságának. Nem tudjuk, hogy illetékes tényezők miért emeltek kifogást az éjjeli előadás ellen. Reméljük, hogy nem erkölcsi szempontból, mert hiszen az éjjeli előadás egyenesen eljzsa a fiatalokrukat az olyan előadások meghall-

gatása elől, amelyeket a polgári erkölcsi felfogás — ez a miénk is — általában károsnak tart serdülőkre. Könnyű francia vigiátékokat és némely operetteket valóban olyan időben kellene adnia a színháznak, amikor felesleges korhatárt szabni a színház látogatóinak, mert bizonyos koron alul lévő nem is látogathatják ezeket. Nem mondjuk, hogy feltétlen szükséges francia vigiátékok és némely operettek előadása, de ha felhasználható eszközül arra, hogy ez a könnyű műfai tartsa el a súlyosabbat, hogy a színház és a színészek anyagi helyzetén segítsen s ezáltal fölösleges terhet vegyen le a város polgárságának válláról, helyes és célszerű dolog az erkölcsök sérelme nélkül megpróbálni hasznosítani őket. Hogy nem sikerülnek az éjjeli előadások? Ezt előre nem lehet tudni. Az igazgató sajtó veszélyére próbálja meg tartásukat és ha csakugyan nem hoznak anyagi sikert, még mindig fennáll az a lehetőség, hogy — beszüntetik az éjjeli előadásokat.

Helyáremeléssel és éjjeli előadások tartásával és minden módon, — e felett illetékes helyen kell gondolkodni, — mindenáron meg kell akadályozni, hogy a színház ismét anyagi válságba jusson. Két szempontból: a kultúra szempontjából és azért, hogy ne kelljen ismét anyagi áldozattal alátámasztani Debreczen polgárságának a Csokonai-színházat. (t)

Egy bécsi esztendő története számokban

Bécs, jan. 5. (A „Debreczeni Független Újság” bécsi szerkesztőségétől.) Az elmúlt év eseményeiről rengeteg nyilatkozat hangzott el. A nyilatkozatoknál azonban a mai viszonyok között jobban illusztrálják az elmúlt év eseményeit a számok. — Középeurópa összes államainak szomorú helyzetére vonatkozólag igen érdekes kimutatásokat lehetne összeállítani. Ausztriára vonatkozólag ez már meg is történt. Az érdekes kimutatásból néhány számot a következőkben tanulmányosnag tartunk közölni. Ime az árak 1922 és 1923 első hónapjaiban:

	1922. I.	1923. I.
Liszt	42-500	6500-7500
Kenyér	74	6600
Cukor	600-650	9100-10400
Burgonya	75	800
Tej	143	5000-6000
Dísznöszir	1800	24200-26000
Margarin	925	24000-32000
Marhahús	783	14000-24000
Tojás	65	1800-2500
Szén	43	900
Fa	27	560-600
Világ. kubicm.	60	1980
Villanyáram hektowattórója	11	432
Levélbérmentesítés helyben	3	320
Levélbérmentesítés külföldre	4-10	1200-1500

Az utazás az osztrák államvasutakon körülbüli számszorosára szökött fel egy esztendő alatt. A fenti kimutatásban természetesen csak a hivatalos árak szerepelnek, zugkereskedelemben természetesen minden lényegesen drágább. Ez a kis kimutatás egyébként legjobban képt adja Ausztria történetének a most elmúlt 1922-iki esztendőben. Sok kommentár nem kell hozzá. Egyébként igen tanulságos lenne a többi középeurópai országok hivatalos árjegyzéseik alapján hasonló statisztikákat készíteni. — Ebből kitünne az, hogy — ha nem is ilyen mértékben — hasonló bajokkal küzd Csehszlovákiát kivéve, mind egyik utóállam. Talán fölösleges megjegyezni, hogy Csehszlovákiában viszont egy ellentétes, árrudakló irányzat okozza nem a jólét, hanem a gazdasági krízist, amelyben tehát Csehszlovákia is sorstárs a többi utóállamoknak, úgy hogy ezek a kimutatások is csak azt bizonyítanák, hogy Középeurópát csak az összes dunai államok egybefogása által lehetne szanálni, egyes országokra vonatkozó részletszanálás és részletkonsolidáció lehetetlen.

sz. d.

Kalapok, nyakkendők legolcsóbban beszerezhetők Werner Sándor-nál, PIAC-UTCA 72. SZ.

Bécs forrásból kancellar berger osztály utazik hogy kezdődött kancellar sietess sítását. a néps az edd szabály és gazd

Buda holnap értelem veszi o aldrás szólo k valo k 1923. é amely való el telez. lampen ki állan ve pec lag e r lani Jo rak kö telis n zádni cserélni máreus utób e százalé 5, illetv ják eze elfogad cserélni jegyeké képen e A kü ievő pé kormán fog gon

B ker tartók

Budap és ipari Keske mében nos ker tása és telemélésén ha be, mel delni és gyllése gami ad kis mér

Hid franc serv Csá

hiva

Dinár Napoleon Hollandi Lei Angol fo Márka Lira Francia Szokol Szváci fr Osztrák Dollár Lengyel

Belgrad Amsterda Bukarest London Berlin Milánó Páris Prága Zürich Bécs New York Varsó

Seypel Budapestről Londonba megy

Bécs, január 5. A Tag jól értesült forrásból hallja, hogy Seypel osztrák kancellár *budapesti útja után Grünberger* külügyminiszter és *Schüller* osztrák főnök kíséretben Londonba utazik onnan pedig *Genbe* megy, hogy részt vegyen a január 25-én kezdődő tárgyaláson. A szövetséges kancellár utjának az a célja, hogy siettesse a külföldi kölesönök folyósítását. Genben Seypel jelentést tesz a népszövetség osztrák bizottságának az eddig végrehajtott orvosi rendszabályokról és kérni fogja a közel és távol külfölddel való kereskedelmi és gazdasági tárgyaok megkezdését

Kicsérlik a postapénzt

Budapest, január 5. A hivatalos lap holnapi számában megjelenő rendelet értelmében folyó hó 8-ával kezdetét veszi a *m. kir. postatakarékpénztár* átadását viselő *20, 10 és 5 koronáról szóló pénzjegyeknek államjegyekre való kicsérése*. Az említett jegyeket 1923. évi február hó 4-ével bezárólag, amely napig azok teljes névértékben való elfogadása mindenkre nézve kötelező, az Állami Jegyintézet és az állampénztárak levonás nélkül cserélik ki államjegyekre. E határidő leteltéve pedig február hó 28-ával bezárólag e pénzjegyeket már csak az Állami Jegyintézet és az állampénztárak kötelesek, azonban még mindig teljes névértékben fizetékben elfogadni illetve az új államjegyekre kicsérélni. 1923. évi március hó 1-től, március 31-ével bezárólag már az utóbb említett helyek is *csupán 50 százalék levonása mellett*, vagyis 10, 5, illetve 2,50 korona névértékben fogják ezen pénzjegyeket fizetékben elfogadni, illetve államjegyekre kicsérélni. *Március hó 31-én túl e pénzjegyeket sem kicsérélni, sem fizetékben elfogadni többé nem fogják.*

A külföldön esetleg forgalomban lévő pénzjegyek kicsérése iránt a kormány az Állami Jegyintézet útján fog gondoskodni.

B kereskedők katasztrófálisnak tartják a forgalmiadó felemelését

Budapest, január 5. A kereskedelmi és ipari érdekeltségek ma délután a Kereskedelmi és Iparkamara nagytermében ülést tartottak, hogy az *általános kereseti adó végrehajtási utasítása és a forgalmi adó tervbe vett felemelése ellen tiltakozzanak*. A gyűlésen határozati javaslatot nyújtottak be, mely szerint a magyar kereskedelmi és ipari érdekképviseletek nagygyűlése katasztrófálisnak tartja a forgalmi adónak 3 százalékról bármilyen kis mértékben való felemelését.

Hideg felvágottak, francia szardíniák, halkonservek, csemegék, cukorkák
Csanak József R.-T.
TELEFON: 70.

A devizaközpont hivatalos árfolyam lapja

Valuták:		Vétel	Eladás
Dinár		25.—	27.—
Napoleon		9200.—	—
Hollandi forint		960.—	990.—
Lei		14.25	15.25
Angol font		11300.—	11600.—
Márka		0.30	0.38
Lira		123.—	128.—
Francia frank		173.—	180.—
Szokol		73.—	77.—
Svájci frank		460.—	480.—
Osztrák korona		0.0350	0.0365
Dollár		2425.—	2500.—
Lengyel márka		0.0014	0.0015
Devizák:			
Belgrád		25.—	27.—
Amsterdam		960.—	990.—
Bukarest		14.25	15.25
London		11300.—	11600.—
Berlin		0.30	0.38
Milánó		123.—	128.—
Páris		173.—	180.—
Prága		73.—	77.—
Zürich		460.—	480.—
Bécs		0.0350	0.0365
Newyork		2425.—	2500.—
Varsó		0.0014	0.0015

Hogyan védekeznek Franciaország a siberek ellen?

A németországi, ausztriai, csehországi és jugoszláviai követségek fekete listákészítenek az ottani közismert siberekről

A „Debreczeni Független Ujság” bécsi szerkesztőségétől.

Bécs, január 5. Berlin után mostan Páris szemeltek ki működésük színhelyeként a különböző nemzetközi siberek. Franciaország azonban igen ügyesen védekezik a mindent összeharcsoló nemzetközi hiénák ellen. Érdekesnek tartottuk információkat kérni Franciaország bécsi kereskedelmi attaséjától, *Poujoltól*, hogyan védekezik Franciaország és miben áll a sikeres védekezés titka. Poujol attasé azonban nem akart felvilágosítást adni, mivel ezzel hivatalos titkot sértett volna meg és vétett volna Franciaország érdekei ellen is. Mindazonáltal más oldalról igen érdekes és autentikus közléseket kaptunk a francia védelmi intézkedések sikerének titkairól.

Franciaország bécsi, berlini, budapesti, prágai, belgrádi, bukaresti és varsói képviselői fekete listát készítenek a közép-európai ismertebb siberekről és spekulánsokról. A követségek azután ezeket a listákat elküldik Párisba. Párisban a listákat a rendőrizgatóság, a külügyminisztérium, a pénzügyminisztérium és a vámhatóságok kapták meg. A határon külön őrséget állítottak föl, ez az őrség is birtokában van a proszkribáltak listájának és így ezek számára lehetetlen a francia határ átlépése. A párisi rendőrség külön ellenőrző osztályt is hozott létre a párisi tőzsdén megfordulókat is, úgy hogy az összes üzelmekről a hatóságok azonnal tudomást szereznek. Azok az egyének, akiket a francia kormány nemzetgazdasági szempontból károsoknak tart, egyetlen hatóságnál sem kaphatnak vízumot. — Szóval Franciaország a védekezést már a vízumok meRADÁSÁNÁL kezdi meg. Ha valamilyen oknál fogva — haláleset, vagy állami kiküldetés — a vízumot nem lehet megtagadni, úgy csak minimális időre, 8—14 napra állítják ki. Olyan egyének, akikről feltehető, hogy a francia frank rovására spekulációkat akarnak elkövetni, soha-

sem kaphatnak vízumot. Ha azonban ilyen egyéneknek mégis sikerül valamiképpen vízumra szert tenniük, úgy a határon tartóztatják fel őket, mivel minden határmenti közegnél megvan a proszkribáltak listája. Ha valamiképpen a határátlépést nem lehet megakadályozni, úgy a határátlépés pillanatától fogva a francia rendőrség ellenőrzése alatt áll a siber. Maga sem tudja, hogy figyelik, a francia hatóságok azonban minden lépéséről a legpontosabban vannak tájékozódva. Abban a pillanatban, amikor a szállodában bejelent magát, a rendőrség fokozott ellenőrzés alá veszi. Ha eszekekedetei igazolják a bizalmatlanságot, úgy megidézlik a rendőrségre, ahol éppen olyan határozottan, mint udvariásan felszólítják, hogy a lehető legrövidebb időn belül hagyja el Franciaországot.

A védekezés egy másik hatásos módja az, hogy a francia bankok nem folyósítanak hitelt a proszkribáltak egyéneknek. A francia bankokat a kormány kötelezte, hogy a listán szereplő egyéneknek ne adjanak kölcsönt és ne folyósítsanak pénzt. — Így azután a spekuláns, aki Párisba utazott és előbb átutaltatott magának valamelyik bankba bizonyos összeget, meglepődhetik azon, hogy a párisi bank az összeg folyósítását megtagadja. Ezzel a módszerrel megakadályozzák a francia frank ellen irányuló spekulációkat. Így történetelt az, hogy a francia frank minapi esése a francia piacokra egyáltalán nem gyakorolt befolyást, az árak egyáltalán nem emelkedtek, mert a bankok minden intézkedést megtettek a pánik elkerülésére.

Ezen érdekes információk kiegészítéséért indiszkréciót kell elkövetnünk, amennyiben el kell árulnunk azt, hogy Castiglioni, a botrányairól ismert bécsi olasz milliárdos franciaországi határmenti intézkedések hatékonyaságát közvetlenül és személyesen tapasztalhatta, mikor a hetekben Párisba igyekezett.

Pasteur első oltása

Pasteur Louis születésének századik évfordulója alkalmából a lapok sok érdekes részletet mutatnak föl a világ egyik legkimagaslóbb tudósának és a szenvedő emberiség legnagyobb jótevőjének szerénységéről és arról a küzdeletről, melyet korszakalkotó feltevéseinek a gyakorlati életben való alkalmazása dolgából önmagával vívott Pasteur ugyanis nem volt orvos, tanár volt és kémikus. A Sorbonne tanára volt már, világhírű vegyész, megállapította, hogy az erjedés és rothadás lehetetlen szerves csírák nélkül. felfedezése, amellyel a baktériumok megölésének módját állapította meg, már átalakítóan hatottak az egész modern tudományra, amikor Pasteur még mindig kísérletezett és nem merete tanulmányának eredményeit a gyakorlatban is érvényesíteni. Százszor és ezerszer oltott be veszté- ség ellen kutyákat amelyek mind meggyógyított és nem mert egyetlen alkalommal sem emberekre kísérletezni. Don Pedro, Brazília császára ekkor levélben fordult hozzá, hogy kutatásait tegye gyakorlativá és Pasteur emög válaszolt: „A kutyákon tett sokezer kísérlet után is úgy érzem, hogy kezem reszketne, ha emberekre kellene kísérleteznem.” Alhatatossága azonban megtörtött, amikor egy délelőtti látogatást tett a párisi egyetem orvosi fakultásán, amelynek laboratóriumában szintén gyakorta kísérletezett. Valamelyik eldzsi tabóból egy kilencéves gyermeket hozott oda az édesanyja, a kis Meister Józsefet, akit a falubeli vesztett kutyája tizemégy helyen megmárt. A kétségbeesett anyát valaki figyelmeztette arra, hogy gyermekét egyedül Pasteur tudná meggyógyítani. — En nem vagyok orvos, — mondotta Pasteur — tanár vagyok és nem gyógyíthatok. Az orvosi kar dékánja ekkor közbe- lépett és 1885 július hatodikán a kilencéves Meister Józsefet a vesztett kutyák szőrmevel beoltotta Pasteur. Meister József meggyógyult és ezzel a tudomány döntő diadalt aratott az

első oltásnak hitt betegség fölött. A következő napon egy lapile nevíj pástorgyereken folytatva kísérletét Pasteur és ez a kis fu is meggyógyult. Házból azután soha többé nem hagyta el Pasteurt. A francia kormány pár hónap alatt megtérítette a Pasteur-intézetet, amelynek minden páriát a világon a hathatottan indóról nevezték el. Egy párisi újság körkérdest intézett olvasóihoz: ki volt addig Franciaország legnagyobb embere és az ötvényszer szavazat közül a legtöbbit Pasteur kapta, megelőzve a francia nép ítéletében még Napoleont is. De a tudós Pasteur művész is volt, határozott tehetség, akinek néhány arcképe tökéletes mestermű és aki a hátrahagyott naplójegyzetében a legkiválóbb esztétikusok egyikének is bizonyult.

Halálos keselés

Halálos végű keselés történt új estében a Nyiradony mellett levő Aradvány-pusztán egyik tanyán. Az egyik legmódosabb gazdálkodó házához volt hivatalos újv első napján a környék fiatalasága, Rizu Péter és Szabó Lajos 18 éves legények szintén a meghívottak között voltak. A két legény a gazdálkodó leányának udvarolt, majd vacsora után zongoraszó mellett táncra perdültek. A zongora mellett a gazdálkodó városban nevelkedett lánya ült. Egész este feszült volt a hangulat Rizu és Szabó között, majd az éjfél órákban, mikor hazamentek, Rizu megfenyegette botjával Szabó Lajost, Szabó visszautasította a fenyegetést, majd, amikor Rizu viselkedése kihívóvá vált, kést rántott és hasbaszúrta vetélytársát. Rizu Péter a szúrás következtében azonnal elvesztette eszméletét és életveszélyes sébével beszállították a debreczeni egyetem sebészeti klinikájára, ahol tegnap délután nagy kínok között meghalt. A nyiradony csendőrök az esetről jelentést tett a nyirgyházi királyi ügyészségnek, amely intézkedni fog a késelő legény sorsa felől.

Egy nap Arany János életéből

(Dóczy Jenő tanulmánya)

Petőfit ünnepejjük, de azért, vagy talán éppen azért illik Arany Jánosról is emlékezni. Kedves és kedvező alkalmat ad erre Dóczy Jenő, az ismert esztétikus, a Nyugat dolgozó-társa, a *Magyarságnak* irodalmi rovatvezetője, aki „Egy nap Arany János életéből” címen egy csinos kis füzetet (86. l.) bocsátott közre. A szerző „az ötvenes évekből való interieur”-nek nevezi művét, mi inkább helyzetképek mondanók, de irodalmi keresztmetszet nével is illethetőnek, annyira meghatározhatatlan műfaj az egész.

Nehéz feladatra vállalkozott a szerző; Arany János életének egy napját akarja elbeszéli, hogy Aranyt ne csak családi körben, ne csak költői műhelyében mutassa be, hanem az 50-es évek irodalmi és politikai levegőjében, nagykörsi mindennapi környezetében és pesti vendégeinek a ritka társaságában. A feladat nehézségét maga fokozta a szerző, mikor helyi színezetet is próbált adni az eseményeknek, mikor a *conteur locale* kedvéért Nagykörs utcáit és házait, néhány egykoru emberét is belevonja az elbeszélés, illetoleg a leírás menetébe, de még inkább azzal, mikor Arannyal és vendégeivel *Gyulai Pállal, Kemény Zsigmonddal és Szilágyi Sándorral* olyan beszélgetéseket folytatott amelyeknek a mai irodalmi és politikai viszonyokra való vonatkozását szinte kézzel is megfoghatjuk.

A kitzított feladat sikeres megoldásához éppen oly szükséges a pontos tudás, a sokféle ismeret, mint az eleven képzelet és a szines előadás. Dóczyban inkább megtalálható a két első, mint az utóbbi kettő; műve inkább gondos tanulmánynak az eredménye, mint alkotó fantáziának a szülőtte, ennél fogva inkább oktat, mint gyönyörködtet, de egészben véve érdekes és élvezetes.

A szerző Arany János életéből egy borús, esős őszi napot ragad ki, amikor beül hozzá az unalom, amikor a fejfájás és fulladás testi kínjaival egyesülnek a maga költői hivatásán való töprengésnek az irodalmi állapotok és a haza sorsa miatti aggodalomnak a gyötrelmei.

A testileg fáradt, lelkleleg fásult költőt önkínzó tépelődéséből kedves vendégek verik ki; előbb Gyulai Pál tőspan be hozzá véletlen-váratlan Pasteurtól, majd megérkezik báró Kemény Zsigmond, akit Szilágyi Sándor, Arany Jánosnak öröklé tréfiás tanártársa külön meglepetésként hoz le a fővárosból. — A délután csak kettesben tölti Arany és Gyulai, íróról és irodalmi viszonyokról beszélgetve, majd mikor Kemény Zsigmond és Szilágyi Sándor megjelennek, a politika is bevonul a vacsoraelőtti utáni társalgásba, Arany János család köre, körösi környezete itt már irodalomtörténeti, sőt történeti kor-képpé tágul, amelyben nemcsak a beszélgetőket látjuk, hanem az irodalmi és politikai élet főbb szereplőit, Pálk Albertet, a *Vasárnapi Ujság*, Török Jánost, a *Pesti Napló* szerkesztőjét, a konzervatív magnásokat, akik a Bach-rendszerbe úgy ahogy bele akarnak illeszkedni, az emigránsokat, akik itthoni összeesküvésekkel és kalandokkal próbálják a türhetetlen helyzetet felfordítani.

Ezeket az irodalmi vitákat és politikai fejtegetéseket viszi egy a szerző, még pedig szándékosan, hogy a mult a jelennek tanulságul szolgáljon, itt halljuk pattogni Gyulait *ezt újság ellen, amelynél senki sem csinál demagógabb poitkát, Kritikai elvtelen ségét és pártoskodását egy szent eszmének: a nemzetiségnek paldsádvál takargatja*. Amivel Gyulai annak a kornak csak egy újságját vádolja, azt hány hírlapról és folyóiratról elmondhatnók ma, mikor az elvtelenséget és pártoskodást, sőt ennél többet: az elvtagadást és a pártos gyűlöletet nemcsak egy szent eszmének, a nemzeti eszmének, hanem egy szent érzésnek, a vallási érzésnek a köpenyegé alá rejtik? Jól mondja Gyulai: a szóban levő szerkesztőnek époly kevés köze van az irodalom, mint a nemzet érdekeihez. De ugyanezt elmondhatná a mi korunk Gyulaija, ha ugyan volna, egy egész sor szerkesztőről és egy egész csapat hírlapíróról, akik mindennap megszentelté- nitik a nemzet és vallás igaz fogal- mail.

A lausannei tanácskozás félbeszakításától is félnek

Még inkább igazat adhatunk Kemény Zsigmondnak, mikor a forradalomból többek között ilyen tanulságokat von le: *Kidltó igazságtalanság lenne minden felelősséget valamelyik párt nyakába varrni. En azí mondom: akasszunk egy votiva tabellát a templom falára szerencsés menekülésünkért, szedjük össze vagyunk maradványait, munkálkodjunk a körülmények közt ernyedetlenül és józanon!*

Arany nem volt politikus, a napi politikától távol tartotta magát egész életében, de különösen az 50-es években, a magyar politikának ebben a több, mint 10 esztendő s holt szezonjában. De Dóczy nem tud a költőekről az életszakaszról megemlékezni irodalompolitikai s általános politikai vonatkozások nélkül. Ő, a szerző felelősen azért, ha én, az ismertető is belesodrótam egy kissé a politizálásba. Ha ez hiba, bizvást vállalhatja ő is, vállalom én is a megrovást, mert politikálunk sem a magunk hódolatát nem csökkentette, sem a mások tisztelétét nem zavarta Petőfinék legnépszerűbb költőtársa, az örökké nagy, az örökké dicső Arany János iránt.

Kardos Albert.

Jó szöveget olcsón!
Feldheim és Weisz posztóruházban, Piac-u. 73. vásárolhat.

Megszűnik a polgármesterhelyettes-főjegyzői állás

Külön polgármesterhelyettes választ a város

A Budapesti Közlöny január 3-iki száma, amely a városok fejlesztéséről szóló törvény egyes rendelkezéseinek módosításáról szóló törvény-cikket közli, közli a törvényhatósági joggal felruházott városok tisztviselőinek illetménytáblázatát is. Ez a táblázat sok érdekes újítást tartalmaz. Így a polgármesteri állás után, a VI. fizetési osztályban külön polgármesterhelyettesi állást tüntet fel. Így tehát Debreczen városának most már külön polgármesterhelyetteset kell választani.

A másik érdekessége ennek a táblázatnak, hogy bár a tanácsnok és a főjegyző egy és ugyanazon fizetési osztályban vannak, azonban rangsorban a tanácsnokot a főjegyző elé helyezi. Ilyenformán a tanácsnokok aligha fognak vágni a tb. főjegyzői cím után, ez már legfeljebb az aljegyzők vágya lesz.

A táblázat a rangsorban való előmenetelt illetőleg nagyon sok igazságtalanságot tartalmaz. Így például amíg egy hatósági munkaközvetítő-segédtséget felüthet a VIII. fizetési osztályba is, addig egy műszaki segédtséget, aki pedig sokkal nagyobb előképzettséggel bír, csak a X. fizetési osztályba lúthath el. A városi mérnök viszont felüthet a VI-ik fizetési osztályba. — ameddig a mai állapot szerint is felüthető. — itt azonban már műszaki főtanácsosi címet kap.

A törvény szerint a városok kötelesek szabályrendeleteiket egy éven belül összhangba hozni az új törvény-nyel. Debreczen város illetékes ügyosztálya már a napokban hozzá is fog az új, illetve a módosított szabály-rendelet kidolgozásához, amelynek el-készítése legalább egy hónapi munkát igényel. Az új szabályrendelet elkészülte után a törvényhatóság rövidesen be fogja tölteni az ujonnan kreált polgármesterhelyettesi állást.

Meu akarják szüntetni a devizaközpontot Ausztriában

Bécs, január 5. A „Debreczeni Független Ujság” bécsi szerkesztősege jelenti: Osztrák gazdasági és politikai körökben már régen nagy az elégedetlenség a devizaközpont működésével szemben. A devizaközpontt okollák az osztrák kereskedelmi krízisért. Ezen panaszok szerint a devizaközpont nem utalja ki a külföldi vásárlásokra szükséges idegen valutákat. Ezt az állapotot az osztrák kereskedők immár tarthatatlannak mondják és ezért mozgalmat indítottak a devizaközpont megszüntetése érdekében. Mindenekelőtt a devizaforgalom teljes szabadságát követelik. Illetékes helyen szerzett értesüléseink szerint az osztrák kormányban megvan a hajlandóság, hogy bizonyos engedményeket tegyen ebben az ügyben és a devizaközpontot, ha nem is azonnal, de fokozatos megváltoztatása.

London, január 5. Lausannebó jelentik: A lausannei értekezlet körébe általános a benyomás, hogy a tanácskozások idő előtt be fognak fejeződni, noha az angol kormány minden követ megmozgat a szakítás elkerülésére és az angol és a török megbízottak erősen cáfolják azokat a vad híreszteléseket, amelyeket nyilván a helyzet súlyosbításának céljából terjesztenek.

London, január 5. (Reuter.) Konstantinápolyi jelentés szerint Erusbej az angorai kormány miniszterelnöke tegnap fontos kijelentést tett a nemzetgyűlés nyilvános ülésén. A tábornok ragaszkodik a Tráciára, a tengerszorosokra a kapitulációkra, valamint a kisebbségekre vonatkozó török program követeléseinek teljes betöltéséhez és azt javasolja, hogy Amerika engedélyezzen az örmények

számára nemzeti otthont amerika földön.

Holtponton

Lausanne, január 5. Keleti konferencia változatlanul holtponton áll. A tegapi nap egyetlen fontos eseménye az angol és török katonai szakértők első összejövetele és tárgyalása volt a Mosul-kérdésről. A tanácskozás során azonban nem sikerült áthidalni az ellentéteket, sőt azok még fokozódtak, úgy hogy a tárgyalásokat félbe kellett szakítani anélkül, hogy a megbeszélés tárgyra nézve megállapodás jött volna létre.

Angora — főváros

Berlin, január 5. Angorai jelentés szerint elhatározták, hogy Angora továbbra is Törökország fővárosa maradjon.

A budapesti tőzsde

Zürichi zárlat: 0.21 és egynyelvad Budapest, január 5.

Értéktőzsde. A mai tőzsdénapi irásiforgalma, a termet előzőnött tömeg aktuálissá tette a terem kibővítését. Az irányzat a tőzsdéidő első felében szilárd volt, némely papír árfolyama 10 százalékkal emelkedett. Később egy kis lanyhulás következett be. Mai árak:

Bankok: Angol-Magyar bank 2375—550, Agrár 2175—300, Hazai 5400—500, Hermes 1280—850, Magyar Hitel 11700—2000, Jelzálog 400—40, Leszámitoló 1900—2000, Osztr. Hitel 1650—750, Keresked. 26950—7050, Magy.—olasz 610.

Takarékpénztárak: Belvárosi 1425—75, Általános 2900—3000, Hazai 38500—9500.

Malmok: Borsod-Miskolci 15700—6000, Concordia 9500—800, Budapesti 27000—9000, Gizella 10800—11300, HUNGÁRIA 16000—7000, Viktória 42500—350.

Bányák és téglagyárak: Beocsini 73000—9000, Kohó 53000—4000, Drasche 27000—30000, Magnesit 115000—22000, Ált. Kőszén 128000—32500, Salgó 52500—5500, Urikányi 71000—5250.

Nyomdák: Athenaeum 12000—600, Révai 2900—3000.

Vasúti és gépjármű: Kőburg 6100—7000, Ganz-Danub. 1085000—13000000, Ganz-vill. 158000—66000, Láng 24000—7000, Lipták 4675—5000, Magyar acél 17000—9000, Rima 14200—900, Schlick 10800—1500, Wörner 3850—4100, Kistarasai 6650—7000.

Külföldi vállalatok: Gschwindt 51000—9000, Baróti 3600—900, Bóni 15700—6150, Chinoin 5800—975, Egyesült. izzó 550000—8000, Textil 3100—300, Papír 3400—700, Spodium 8500—850, Flóra 26000—8000, Fővárosi sör 8500700, Karton 16400—7300, Király-sör 6700, Klotild 10000—1400, Polgári sör 5200—4500, Magy. pamutgyár 24000—5000, Magyar Cukor 290000—305000, Lámpa 29000—31500, Östermelő 8525—9300, Gummi 15700—6800, Szikra 16250—7500, Stummer 105000—15000, Telefon 24000—5000, Georgia 65000—7000.

Faipari vállalatok: Hazai 16200—7500, Brassói 33000—40000, Egyes. fa 1180—280, Lignum (hitefa) 8800—9400, Magyar Erdő 1550—700, Nasic 74000—8000, Lichtig 1600—775, Orsz. fa 2800.

Közlekedési vállalatok: Adria 41000—3000, Atlantika 6000—400, Közuti 6500—7000, Városi 1700—800, Déli-vasút 8200—550, Levante 72000—7000, Államvasut 33500—5500, Tröszt 20150—1000.

Az utótőzsdén a forgalom lényegesen mecsappant, az irányzat tartott volt. Salgó 52250—52750, Rima 13800—13775, Államvasut 33500, Borsod-miskolci 15800, Ganz-Danub. 1100000, Ganz-vill. 160.000, Spodium 8575, Cukor 300.000, Gummi 16200.

Zürichi zárlat

Zürich, jan. 5. (Zárlat.) Berlin 6 Holland 209 és egynegyed, Newyork 528 és egynegyed, London 2452, Páris 3675, Miláno 2665, Prága 1675 Budapest 21 és egynyelvad, Belgárd 560, Bukarest 300, Varsó 3, Bécs 75, osztrák bélyegzett 76, Szófia 350.

Terménytőzsdé

A mai terménytőzsdéi üzletben szilárd hangulat mellett élénk forgalom került lebonyolításra és az öse-

szes cikkek, különösen a rozs, rab, valamint a tengeri értek el jelentősebb, 300 koronáig terjedő, áremelkedést. A többi cikkekben, bár mérsékeltbb áremelkedés mellett, élénk forgalom volt, különösen búzában, sőt ma lisztben és korpában is kötétek egy-két vagonnal. Az árpafélékben abszolúte nem volt üzlet, a fővárosi malmok nem vettek részt az üzletben.

Hivatalos árak: Zab 7900—8000, tengeri 7500—600. Többi változatlan.

Előfordult kötések: Buza 1 vagon 78 kilós Paks februári szállításra 13000, 4 vagon 78 kilós január 15-ére felsőmagyarországi állomás 12300, 1 vagon 78 kilós promt Bonyhád 12000, 10 vagon január végére 78 kilós dunántúli állomás 12700, 4 vagon 78 kilós január 20-ára dunántúli állomás 12300, 1 vagon 78 kilós promt Simon-tornya 12050, 2 vagon 78 kilós január végére Somogy 12800, 1 vagon 77 kilós január végére Somogy 12800, 1 vagon 76 kilós január 20-ára állomás 12500, 2 vagon 76 kilós promt úszkös bud. kocsi rakva 11000, rozs 1 vagon Czelédömök 8250, 3 vagon bud. par. 8200, 2 vagon Nagykanizsa 8200, 2 vagon Nagyatád 8200, 2 vagon Sárbogárd 8100, zab 1 vagon február 15-ére Mátészalka 8100, 1 vagon promt Paksról 7400, 2 vagon promt Kaposvár 7200, 1 vagon bud. közraktár 8000, 3 vagon borsodi állomás 7300, 1 vagon január 31-ére tiszavidéki állomás 8500, 1 vagon január végére dunántúli állomás 8200, 2 vagon február 15-ére Makó 9200, 1 vagon február 20-ára Nagykanizsa 9200, 2 vagon március 20-ára Nagykanizsa 9600, 5 vagon február 10-ére behívás szerinti állomásról 8000, 1 vagon január végére borsodi állomás 8000, 2 vagon január végére 9300 ab állomás, korpá 2 vagon zsák nélkül ab Csaba 4900, 5 vagon ab Karczag 5200, liszt 1 vagon 0-ás január 20-ára budapesti paritással 170, 1 vagon promt ab budapesti 170, 75 százalékos rozsliszt egységes promt budapesti közraktár 103.

Elfogták Békés Lajos betörőjét

A múlt esztendő októberében betörték Békés Lajos kereskedő Tisztviselő-telep első számú lakásába és onnan egy millió korona értékű 180 darabból álló ezüst készletet loptak el, amely készletben benne volt Békés Lajos egy volt alkalmazottja, Boeskö János ellen irányult, aki a betörést beismerte.

A betörés után Boeskö Budapestre ment és megkérte egy ismerősét az ezüst eladására, aki az ezüstöt el is adta egy Liebel Armin dr nevű fogorvosnak 130.000 koronáért. A fogorvos az ezüstöt az utcán vette át és fizette ki.

A rendőrségen előállították dr Liebel Armint is, akinél amikor a detektívek elfogták, találtak egy ezüst kamrát Békés Lajos monogramjával. A fogorvos az ezüstöt egy fémbeváltónál értékesítette 216.000 koronáért. A fémbeváltó az ezüstöt azonnal ki is olyasztotta. A 216.000 koronából dr Liebel 6000 koronát adott a közvetítőnek, akinek azt is mondogta, hogy ha tud ezüstöt és ezüst pénzt, ő szívesen megveszi.

A rendőrség Boeskö Jánost, dr Liebel Armint és a közvetítőt őrizetbe helyezte.

Új terv a Déri múzeum elhelyezésére

Régen húzódik már a Déri-muzeum elhelyezésének ügye, amelynek az elintézésére legutóbb a városi tanács egy vegyes bizottságot küldött ki. Ez a bizottság a jövő héten fogja első ülését tartani, hogy végre döntsön az elhelyezés kérdésében. Amint ismeretes, a Dégenfeld-téri és az Egyház-téri elhelyezési tervek kudarcra után a Petőfi-téri és a Nagyerdőn a csőszház telken való elhelyezés fogja most a kiküldött vegyes bizottságot foglalkoztatni.

Érdekesnek tartjuk megemlíteni, hogy a sok elhelyezési terv mellett most egy újabb terv merült fel, amelyik a kollégium mellett, a Fűvész-kert telken akarja elhelyezni a múzeumot, ahol mintegy két holdnyi terület áll rendelkezésre és lakókat nem kellene kitelepíteni. A legújabb elhelyezési tervre vonatkozólag kérdést intéztünk dr. Csűrös Ferenc kulturtanácsnokhoz, aki a következőket jelentette ki:

— A Déri-muzeumnak a Fűvész-kertben való elhelyezését nem tartom megfelelőnek. A Fűvész-kert zárt helyen fekszik, utcai frontja nincs és így a múzeum is el lenne dugva házak mögé, ami semmiesetre sem volna méltó egy ilyen nagyarányú múzeumnak. Azonkívül az elhelyezés megoldása ellen szól az is, hogy a kollégiumnak régi szerződése van a várossal a Fűvész-kertre vonatkozólag és aligha egyeznék bele a Fűvész-kert elhelyezésébe, amely tanuló helyéül szolgál a kollégium tanuló ifjuságának.

— Az elhelyezésnek szerintem a legkedvezőbb megoldása a Nagyerdőn képzelhető el, a jelenlegi csőszház helyén, amely közel is van a városhoz, azonkívül pedig helykérdés szempontjából is a legideálisabb, mert a tervező művész minden korlátozástól ment, a tér legteltesebb mértékű kihasználásával alkothatta meg a múzeumpedület tervét. Azonkívül a jövőbeni fejlesztés minden lehetőségére is meg van, mert hely korlátlanul áll rendelkezésre. Különben a kiküldött vegyes bizottság a napokban összeül és végérvényesen dönt az elhelyezés Nagyerdőn való megoldásáról tekintetben és akkor már a tava-szal meg is indulhatnak az építkezések.

A bolgár nemzeti bank fiókját létesít az utódállamok fővárosaiban

Bécs, január 5. (A „Debreczeni Független Ujság” bécsi szerkesztősege) Bécsi közgazdasági körökben arról értesülünk, hogy a bolgár nemzeti bank legutóbbi igazgatósági ülésén elhatározta azt, hogy fiókokat és exponitúrákat létesít Berlinben, Párisban, Zürichben, Prágában, Bukarestben, Bécsben, Budapesten és Belgradban. A bolgár nemzeti bank tehát az összes utódállamokban és a három nyugateurópai közgazdasági centrumban is terjeszkedni akar. Egyelőre nem lehet tudni, hogy mi az oka a bolgár nemzeti bank nagystíliú határozatának, bécsi pénzügyi körökben azonban a szófiai nemzeti bank igazgatóságának határozata valóságos szennedő erejével hatott és illandó szóbeszéd tárgyat képezi.

Báli selyem mellények
nagy választékban, lel-tári árban kaphatók
Fischer Adolf és Fia
cégnél, Piac-utca 61. sz.

Legolcsóbban
fest, tisztít
WEISZ ruhafestő.
Arany János-utca 9. sz.
Fiók Széchenyi-utca 38.
Gyász esetén 24 óra alatt.

Saját készítésű
fehérneműek
készen és mérték szerint
Herman és Friedman
PIAC-UTCA 10. SZÁM,
Bikával szemben

Mikor eltűnik a „banda pize“

Szilveszter-éjszakán a Csapó-utcai volt Törő-léle vendéglőben muzsikált Baacsik József cigánybandája. A bandában zenélt Balázs Ferenc, Baacsik József mostohaapja és ennek fia, H. Balázs Ferenc. A nagy muzsikálás után, újévi reggelén tért haza a három népzeneész. Mikor számolásra került a sor, az öreg Balázs észre vette, hogy 2000 korona eltűnt a „banda-pizéből“.

A nagy zenebona kellős közepén ért haza Balázs Ferencé, aki a közel szatocsüzetben volt borért. Mikor látta, hogy férjének az arca véres, jajveszékelné kezdett: — Mit akartok? Meg akarjátok gyilkolni?

A feldühödött mostohaanyját sem kímélte. Felkapott egy téglát és azzal agyba-főbe verte a szerencsétlen asszonyt. A nagy verekedésre megérkezett Baacsik felesége is, aki látva, hogy férje anyját veri, ő is segítségére sietett. Kikapta Balázsné hóna alól a boros üveget és addig verte vele a fejét, míg az üveg darabokra nem tört. A vérszomjas Baacsikné még aztán Balázst is elverte, úgy hogy az egész család napokig nyomta az ágat.

Balázsné ma reggel megjelent a rendőrségen, ahol súlyos testisérteséssel feljelentést adott be mindháromjok nevében a Baacsik házaspár ellen. A szerencsétlen asszony arca egy kék folt. Szemhéja meg van darabva, fele tele nyitott sebbel. Bánatosan sorolja el panaszát és kéri a rendőrfogalmazót, hogy torolja meg a nagy „vitkét“. Megígérik neki és az alaposan összevert cigányasszony nyugodtan tér haza betegesen fekvő férjéhez, aki a verést felejtve, még mindig az eltűnt „bandapizen“ kesereg.

Legjobb gyapjuszövetek FELDHEIM DEZSŐ-től Piac-utca 47.

Ujságírósztrájk Szegeden

Az ujságíró mindig a mások ügyes-bajos dolgaival törődik és alig jut rá ideje, hogy a maga ügyeivel is foglalkozzék, ritka az az eset, amikor saját viszonyait kényyszerítik arra, hogy a nyilvánosság elé kerüljön. Ez a ritka eset történt most Szegeden, a hol a „Szeged“ című napilap munkatársai sztrájkba léptek és ügyük most a nagy nyilvánosságot is foglalkoztatta.

A „Szeged“ munkatársai ugyanis mozgalmat indítottak anyagi helyzetük javítása érdekében, de kérelmük a lap igazgatóságánál nem talált meghallgatásra. Erre a lap munkatársai egy ultimátumot nyújtottak át a lap felelős kiadójának, amelyben 16 óras határidőt adtak követeléseik teljesítésére. A lap igazgatósága nem fogadta el az ultimátumot, mivel a lap két igazgatósági tagja nem tartózkodott Szegeden és így nem tudtak teljes igazgatósági ülést összehívni. Közölték ellenben a lap munkatársaival, hogy nyuítsák be kérésüket levél formájában és azt az igazgatóság 48 óra belül el fogja intézni, amit a kiadó is kedvezően fog az igazgatóságnak javasolni.

A lap munkatársai azonban nem voltak hajlandók további tárgyalásokra, hanem sztrájkba léptek és ügyüket egyik szegedi estlapp hasábján a nyilvánosság elé vitték. A cikk megjelenése miatt a lap igazgatósága is félbeszakította a békés tárgyalásokat és a lapot a külmunkatársak segítségével jelenteti meg.

Továbbra is boros idő. A meteorológiai intézet jelentése: Hazánkban helyenként eső volt. Az idő egyébként boros, ködös, esendes és helyenként esős. A hőmérséklet lényegében változatlan. Időprognózis: Továbbra is boros, ködös idő várható, helyenként némi csapadékkal, jelentékeny hőváltozás nélkül.

A munkanélküliek antibolsevisták? Párisból jelentik: Moszkvában, Pétervártól és Kiewben tömegesen tartóztatták le a munkanélkülieket. Az a vád ellenük, hogy antibolsevista propagandát folytatnak.

A csehek titokzatos intézkedései a lengyel határon

Bécs, január 5. A Wiener Allgemeine Zeitung jelenti Kassáról: A cseh hatóságok az utóbbi napokban a lengyel felvidéki határon szigorú hadvédelmi rendszabályokat léptettek életbe. A hadimentő őrsöket megerősítették és szigorú utasításokkal látták el. Ezzel egyidejűleg Csasza, Csorba, Párisháza, Tátrafűrés és más határszéli helységek tót nemzetiségű tisztviselőit áthelyezték az ország belsejébe és cseh hivatalnokokkal helyettesítették őket, akik a Szokol Szövetség és a volt legionáriusok köréből kerültek ki. Ezeknek a feltűnő in-

tezkedéseknek oka ismeretlen és a hatóságok minden felvilágosítást megtagadnak. A kormány és a közigazgatási hatóságok körében bizonyos idegesség észlelhető. Az említett lap ehhez a hírhez a következő megjegyzést fűzi: Ez a hír már csak azért is különös figyelmet érdemel, mert Csehországban minduntalan Magyarországot mondják a Felvidéket fenyegető veszélyek forrásául és azt állítják, hogy a Lengyelországhoz való viszonyuk rendkívül szívélyes.

Lopott fegyverekkel fegyverzik fel az osztrák munkásságot

Bécs, január 5. (A Debreceni Független Ujság bécsi szerkesztőségétől.) Néhány hét előtt elsőként számoltunk be arról, hogy Ausztriában a munkások tázasan fegyverkeznek. Ezen beszámolókat kiegészítettük azzal az értesítésünkkel, hogy a bécsi arzenálban nagyszabású fegyvercsempészek történtek. Mikor értesülésünket jelentettük, még az osztrák osztrák lapok hallgattak és az osztrák kormány sem tudott az arzenálban végbemenő manipulációról. Mi már akkor kifejeztük azon véleményünket, hogy a fegyvercsempészeknek messzemenő következményei lesznek. Mára azután a botrány kikapott és mindenben igazolta a Debreceni Független Ujság bécsi szerkesztőségének jelentését és következtetéseit.

A „Die Zukunft“ című bécsi napilap terjedelmes cikkben számol be az arzenálban történt fegyvercsempészekről.

A „Die Zukunft“ leleplezése szerint az arzenál főbb hivatalnokai és több szociáldemokrata vezér, így Abram képviselő és Leo Fischer is kompromittálva vannak a fegyvercsempészségben. Az arzenálból csempésztett fegyverekkel a tiroli és alsóausztriai munkásságot fegyverezték fel. A kormány a legszigorúbb vizsgálatot indította meg az ügyben és egyúttal intézkedett, hogy hasonló fegyverlopások többé ne forduljanak elő.

SZ. D.

HIREK

DEBRECENI FÜGGETLEN UJSÁG politikai napilap.

A szerkesztésért felelősen felelős: RÖMER RICHÁRD.

Kiadó: HEGEDŰS és SÁNDOR

irodalmi és nyomdai r-t.

Előfizetési ár: Egy hóra 250 kor.

Ennél hosszabb időre előfizetést nem fogadunk el.

Szerkesztőség: Nappal Piac-u. 34.

Telefon 10-20.

Éjjel Piac utca 49.

Telefon 18.

Kiadóhivatal: Piac utca 49.

Telefon 18.

Vasárnap istentiszteletek sorrendje a református templomokban: a Nagytéplomban: délelőtt 10 órakor: prédikál Szele György lelkész, délután 5 órakor Ladányi Zsigmond s.-lelkész; a Kistéplomban: délelőtt 9 órakor prédikál dr Révész Imre lelkész, délelőtt 11 órakor Zámory Sándor s.-lelkész, délután 2 órakor Marton Sándor s.-lelkész; a Kossuth-utcai templomban: délelőtt 10 órakor Papp Imre s.-lelkész, délután 5 órakor dr Böttykös Béla s.-lelkész; az Árpád-téri templomban: délelőtt 10 órakor Baja Mihály lelkész, délután 2 órakor Pelsesky Sándor s.-lelkész; az Ispótyiban: délelőtt 10 órakor Molnár Ferenc lelkész, délután 2 órakor Papp Imre s.-lelkész; a Homokkerti imaházban: délelőtt 10 órakor Csüry István vallásánító-lelkész.

A Konfirmált Leányok Szövetségének összejövetele vasárnap délután 4 órakor Kollégium, földszint 5. sz. ajtó. — Vasárnapi iskolák Kossuth-u. 75. sz. alatt délelőtt 9 órakor, a Dóczi Intézetben délelőtt 9 órakor, a Leány-utcai iskolában dél-

előtt 9 órakor, a Pacsirta-utcai iskolában délelőtt 9 órakor, a Diakónissza-Otthonban délelőtt 9 órakor, Kollégium földszint 1-ső kapu 5. sz. ajtó délelőtt 11 órakor, a Csap-utcai iskolában délelőtt 11 órakor, a Homokkerti imaházban délelőtt 11 órakor. — A Debreceni Keresztény Ifjúsági Egyesület f. hó 7-én, vasárnap délután 4 órakor a Diakónissza-Intézetben, Ispóty-telep 11. sz. a. fűtőt teremben tartta rendes heti összejövetelét. Előadást tart Székely Ákos „Petőfi és Heine“ címen. A hegedű számmal és szavalatokkal kiegészített összejövetelre szeretettel hívja a tagokat és érdeklődőket a Vezetőség. — A Debreceni Keresztény Ifjúsági Egyesület titkári hivatala Egyház-tér 11. sz. alá helyeztetett át. Tagfelvétel s érdeklődésre felvilágosítás ott történik naponta délelőtt 9—11-ig, továbbá este 7—8-ig, amikor a köznapai összejövetelek is vannak. Mezey Béla, az Egyesület titkára.

Az ág. hitv. ev. templomban (Miklós-u. 3. sz.) f. hó 6-án, szombaton, vízkereszt napján d. e. 10 órakor istentiszteletet tart Farkas Győző lelkész. Vasárnap, f. hó 7-én, d. e. 10 órakor dr. Deák János ev. theol. tanár vezéli az istentiszteletet. Január hó 10-től minden szerdán d. u. 6 órakor bibliaóra.

Imarend a Deák Ferenc-utcai zsidótemplomban 1923 január hó 5-től 12-ig. Pénteken este háromnegyed 4. Szombaton reggel 7. d. e. fél 11, d. u. 3. este fél 5. Hétköznapokon reggel háromnegyed 7. este fél 5 órakor.

Hajdudház rendezett tanácsu város. Régi vágya már Hajdudház nagyközség lakosainak, hogy községük rendezett tanácsu várossá alakulhasson át. A község lakói hosszú évek óta mozgalmat folytattak ez irányban, míg végre most teljesült a hajdudházaiak vágya, mert a belügyminiszter megadta az engedélyt, hogy Hajdudház nagyközség rendezett tanácsu várossá alakulhasson át.

Képviselőválasztók összehívása. A nemzetgyűlési képviselőválasztásokra vonatkozó választói névlegyzéknek 1923. évi január hó 1-től kezdve leendő kiigazítása végett vallo-mást közzétesz szolgálatni mindenki, aki a választók érvényben levő névlegyzékében felvéve nincs, magát azonban választólagosultnak tartja. A vallomást az 1923. január hó 1-ső napján fennálló állapotnak megfelelően az 1923. évi január hó 1—10. napján a Városháza I. emeleti 3. számú hivatalos helyiségében a hivatalos órák alatt (hétköznap naponta délelőtt 8—12. óráig, ünnepeken délelőtt 9-től 11 óráig) kapható hivatalos számlalapon kell szolgáltatni.

A kispesti hadiárva Albert Belvárosi Éttermében látszanak s aratják napról-napra sikereiket. Az előkelő közönség zsúfolásig megtölti Albert impozáns nagy éttermét s meghatva honorálja szünni nem akaró tppsal a kis árvák látékát. Most majdnem könnyekre indít az ő árvaságukat festő nótájuk, majd meg a vér pezsdül ereinkben a szép vig magyar nóták hallatára. — Mint értesültünk, ma 11—12-ig a főútcán ténenét adnak, 12—fél 2-ig otthonukban, Albert Belvárosi Éttermében a söröző hangversenyt szolgáltatják, mely alkalomra már eddig is sok asztalt lefoglaltak. Ugyanitt délután 5—7-ig úszona hangversenyt adnak, majd 1 órai szünet után a vacsora alatt újonnan összeállított műsorral gyönyörködtetik a közönséget. A 11 óra felé már álmosodó leendő művészeket a Rác Gyula és Laci kifortt cigányművész váltják fel.

Cizdák figyelmébe! A terméseredmények bejelentése a városi statisztikai hivatalban (városháza, földszint 6.) folyton tart. Akik még nem jelentették, feltétlenül jelentsek.

Az orth. ltr. tantestület f. hó 7-én az iskolában (József királyi herceg-u. 49.) szülői értekezletet tart, amelyre a tisztelt szülőket és érdeklődőket ezuton is tisztelettel meghívja.

Magyar építőművészek sikere Chicagóban. Budapestról jelentik: A „Chicago Tribuna“ napilap jubileuma alkalmából 100 ezer dollár értékű pályadíjat tűzött ki egy hatalmas modern ujságpalota tervére. A palotát 7 millió dollár költséggel akarják felépíteni és a vállalat terve szerint ez lesz a világ leghatalmasabb ujságpalotája. A nemzetközi pályázatra 23 nemzet építészei adtak be ajánlatot. A három díjat két amerikai és egy finn építész nyerte meg. A magyar építőművészet fejlődését mutatja, hogy a hatalmas nemzetközi versenyben két magyar pályázat dícsérelt elismerésben részesült. A medicsért pályázók egyike dr. Lechner Jenő műegyetemi magántanár 29 emeletes palotát tervező műve, a másik Lechner Loránt és Kautzky Tivadar műépítészek 30 emeletes palotát tervező együttes műve. A felhőkarcolók művészi megkonstruálása szokatlan feladat elé állította a magyar építészeket, de a magyar technikai tudás itt is megállította a helyét. A chicagói magyar követség levélben köszönte meg a kitüntetett művészeknek, hogy a magyar népnek elismerést szereztek.

Adomány a debreceni ujságírók segélyalapjára. A debreceni ujságírók segélyalapja javára az alábbi utab adomány érkezett: az Arany-színházban tartott vagyonmentő-vásár bevételéből: 1000 korona.

Tiltakozás az oláh uralom tulajdonságai ellen. Az a kiméletlen erőszak, mellyel az oláh kormányzat az erdélyi magyarságot évek óta egyre fokozódó mértékben üldözi és elnyomja a magyar érzésük kiűldözésével, a magyar földirtok elkobozásával, a magyar iskolák bezárásával a magyarságnak meg a trianoni békeben biztosított jogait is lábbal tiporja, régóta izgalomban tartja és elkésere dettséggel tölti el a magyar közvéleményt. Ez az elkésere detés már az ország több helyén impozáns tiltakozó népgyűléseken lufott kifejezésre, Debrecenben is széles körben, különösképpen az erdélyi menekültek között mozgalom indult meg azért, hogy a város hazafiasan érző közönsége is méltó módon, nagyszabású népgyűlés keretében adjon hangos és érvelyes kifejezést erdélyi magyar testvéreinket és az erdélyi magyar kultúrát ért sérelmekkel szemben való tiltakozásának és keseren orvoslást az oláh kezgyetlenkedésekkel szemben. A tiltakozó népgyűlés programját legközelebb közzé fogja tenni az előkészítő bizottság.

A gazdasági néptulajdonosokat felhívja az előállóság, hogy a pénz mellett alkalmazott munkásokat büntetés terhe alatt balesett ellen biztosítsák a gazdasági-munkás pénztárnál.

Borbélyok és fodrászok vasárnapi munkaszünetre. Az előállóság közlése szerint a borbély és fodrász ipar vasárnapi munkaszünetre hónap lép életbe. E napon tehát a borbély, fodrász, nőifodrász, manikűr, pedikűr üzletek zárva maradnak. Nem szabad munkát végezni az evvletek, társaskörök, hivatalok, intézmények által fentartott ilyen üzletekben és fűrdőkben sem. Fűrdőkben csupán a pedikűr ipar végezhető. A rendelet alól vásár vasárnapja sem képez kivételt. Szombaton április hó elsejétől szeptember 30-ig este fél 7, október 1-től március 31-ig pedig este 9 óráig lehet nyitva tartani a borbély és hasonló üzleteket.

Tisztviselőkkel árasztották el az osztrák Burgenlandot. Bécsi szerkesztőségünk jelenti: Amióta Burgenlandot Magyarországtól Ausztriához csatolták, a tisztviselők száma valóssággal megtízszereződött. Kismartonban és Savanyukuton nem lehet lakást kapni, mert a tisztviselők egészen elárasztották ezt a két várost. Hivatalos osztrák statisztika szerint 3464 hivatalnok működik a kicsiny nyugatmagyarországi sávon, amelyet egy háromnegyed év előtt Ausztriába birtokába vett. Természetesen a 3464 tisztviselő eltartásának terheit ez a kicsiny tartomány viseli, amely így az osztrák bürokratizmus folytán a gazdasági tönk szélén áll.

— Egy év alatt 50 milliárddal emelkedett a magyar pénzforgalom. Budapestről jelentik: Egy év alatt 50 milliárddal nőtt az államjegy forgalom Magyarországon. Az elmúlt héten 2 milliárddal több pénz került ki a bankkórpéből. A tőzsde egy évi forgalma 140 milliárd volt, ennek forgalmi adója 430 millió.

— A debreceni kereskedelmi alkalmazottaknak (alakult mint kereskedő ifjak társulata 1867.) 1923. év január hó 6-án szombaton az Arany-Bika dísztermében tartandó bálján egy előkelő budapesti gyáros (Frank Testvérek) figyelméből minden résztvevő hölgy kedves meglepetésben fog részesülni, amennyiben nevezett gyáros 200 üveg orosz kölni vizet bocsátott rendelkezésünkre, melyet a rendezőség a jelen levő hölgyek között fog kiosztani.

— Narutowicz gyilkosát január 24-én végzik ki. Varsóból jelentik: Niewiadowskinnak, Narutowicz elnök gyilkosának halálos ítéletét valószínűen csak január 24-én hajtják végre, ha időközben nem él jogorvoslattal.

— Házasság. Mező Ernő és Kain Eszter okleveles gyógyszerészek, a nagyváradi „Arany Sas”-hoz címzett reállogó gyógyszerész tulajdonosai, házasságot kötöttek.

— Veszélyben Ausztria szanálása. Bécsi szerkesztőségünk jelentése szerint Ausztria szanálása komoly veszedelemben forog. A nyugati hatalmak, amelyek oly bőkezűek voltak igézetekben, mostan nem akarják ezeket beváltani. Vonakodnak a megígért kölcsönöket folyósítani. Ausztria pedig saját erejéből a szanálás munkáját nem bírja megkezdeni. Az osztrák politikusok meg vannak botránkozva a Népszövetség és a nyugati hatalmak eljárásán, viszont diplomáciai körökben Ausztriát okolják a jelenlegi válságért, mivel — állítólag — nem hajtotta végre a megígért takarékosági rendszabályokat.

— Január 15-én lesz a Landauer táblai tárgyalása. Budapestről jelentik: A Landauer táblai tárgyalását a budapesti ítéletkönyv ez év január 15-ére tűzte ki dr. Degre Miklós kuriai bíró tanácsa.

— Ügyvédeljélték mozgalma. Budapestről jelentik: Az ügyvédeljélték mozgalma indítottak a három évnél hosszabb gyakorlati idő ellen. Szombaton nagygyűlésen követelik a három éves praxis visszaállítását.

— Kiütéses tifusz Nyitra megyében. Nyitráról jelentik: Nyitra környékén különösen alsó- és felső-elefanti községekben november óta fellépett a kiütéses tifusz. Eddig négy ember halt meg és tizen megbetegedett. A csehok mindeztől tehetetlenek a fertőző haj ellen.

— Könyvvezetési kötelezettség a keresetladdó kivételéhez. A városi adóhivatal felhívja az adózók figyelmét arra, hogy az általános kereseti adó kivételéhez az iparosok, hányavállalkozók, föld és házadó alá nem tartozó jogoknak a bérleti, kereskedők, gyógyszerészek, mérnökök, ügyvédek, orvosok, fogorvosok, állatorvosok, kir. közlegyzők, ügynökök, stb. tartoznak könyveket vezetni, a melyből megállapítható legyen a valóságos tiszta jövedelmük évenként, továbbá az utasításban felsorolt egyéb (raktári megrendelő, stb.) könyveket. — A vezetendő könyvekben a lapokat folyószámok szerint meg kell számozni és zsinórral átízülni, lepecsételést és hitelesítést végtet a városi Adóhivatalnak bemutatni. — A hitelesítés díjmentesen a városi Adóhivatal 7. számú szobájában fogantatosíttatik a rendes hivatalos órák alatt. — A könyvvezetés aluli felmentést az utasítás 99. §-a szabályozza, ily irányú kérelmek közvetlenül a pénzügyigazgatóság-hoz nyújtandók be.

— Vasárnap délután öt óraker zenes-ozsonna a Royal-kávéházban.

— A Rigómezőre telepíti a szerb kormány a magyarságot. Belgrádból jelentik: A szerbek a Rigómezőre akarják telepíteni a magyarokat. Ha még lesz ideje a szerb kormánynak erre a történelmi telepítésre, akkor egy-két év múlva újra magyarság fog hangzani Hunyadi hős harcosainak sírhelyén. A szerbeknek azonban távolról sem az a szándékuk, hogy a letelepített magyarok magyarok maradjanak, hanem, hogy ott elszarbesedjenek. A Rigómező Déljugoszlávia legsötétebb és legveszedelmesebb része. A szerb kormány azért telepítette ide őket, hogy a magyarok ott elpusztuljanak.

— Németország az Északi-tenger haláival fizet reparációt Olaszországnak. Bécsi szerkesztőségünk jelenti: Olaszország és Németország között igen érdekes egyezmény jött létre. A berlini és római kormányok beleegyezése után Rómában halászati részvénytársaság alakult, amely az Északi-tengeren való halásztást tűzte ki üzletkörü gyanánt. Németország a társaságnak 25 modernül berendezett halász-hajót szállított, amelyet az olasz kormány a német jóvátételi kötelezettségek javára irt. Mivel az olasz társaság bizonyos haszonszedsedést biztosított az olasz kormánynak, Olaszország a halászati koncesszió fejében is bizonyos összeget a német reparációs számla javára fog irni.

— Vasárnapig lesz nyitva a képkiallítás. Tekintettel az állandó érdeklődésre, a kiállítás vasárnap estig lesz nyitva. Megtekinthető naponta 10 órától 7 óráig.

— Hirdetmény az általános kereseti adóhoz. A városi adóhivatal felhívja az adózók figyelmét az Általános kereseti adóról szóló 1922. évi XXIII. t.-c. végrehajtása tárgyában kiadott 180000. számú utasítás 135. illetve 136. §-okban foglalt bejelentések megtételére. — Ugyszintén az utasítás 138. §-a alapján vezetendő nyilvántartásra. Végre az utasítás 142. §-a alapján vezetendő illetmény jegyzékre. — 1. Az utasítás 135. §-ában foglaltak szerint mindenki tartozik a háztartásában alkalmazottakat, pld. háziélelmet, inast, magántitkárt, nevelőnőt, társalkodót, soffírt, házfelügyelőt, stb. a városi adóhivatal II. D. osztályánál legkésőbb f. évi január 31-ig bejelenteni. — 2. Minden munkaadó köteles az utasítás 136. §-ában foglaltak szerint az üzlet, üzem vagy irodahelyét az alkalmazottak számát stb. e célra szolgáló hivatalos nyomtatványon a városi adóhivatal II. D.-osztályán 20. számú szoba, legkésőbb f. évi január 31-ig bejelenteni. — 3. Az utasítás 138. §-a alapján köteles minden munkaadó, a melyik az utasítás 133. §-a szerint az általános kereseti adót az alkalmazott adóköteles jövedelméből szavatasság mellett köteles levonni, az alkalmazottairól állandó nyilvántartást vezetni. — 4. Az utasítás 142. §-a alapján köteles a munkaadó az alkalmazottak járandóságainak kifizetéséről két azonos példányban illetmény-jegyzéket készíteni. Ez az illetményjegyzék indigó-papír használatával mellett tintairóval is elkészíthető.

— A debreceni menekültek társadalmi egyesülete 1923. január 7-én, d. e. 11 óraker az állami országos menekültügyi hivatal helyiségében Simonffy-u. 1.-c. ülést tart. Tárgy: az oláh uralom tulkapásai elleni tiltakozó nagygyűlés előkészítése. A gyűlésre való feltétlen megjelenését tisztelettel kéri Debreczen, 1923. január 4. az elnökség.

— Amnesztia az angol-párti ireknek. Dublinból jelentik: Az ir parlament elfogadta második olvasásban azt a javaslatot, amely közkegyelmet ad mindazok számára, akik az angol csapatokkal vívott harc folyamán az angolokat támogatták.

— Ügyvédi hír. Dr. Barabás Béla ügyvéd adóügyi tanácsadó irodáját Arany János-utca 50. szám alá helyezte át.

— Jadlowker kamaranékes és Budánovits Mária, m. kir. Operaház művésznője, hangversenyüket január 22-én tartják meg. Jegyek Bika portásánál válthatók. Január 11-iki jegyek érvényben maradnak.

— Schultz József fogászati laboratóriumát Piac-u. 21. sz. alatt megnyitotta.

— Idegesség gyakran csak a rossz emésztés következménye. Ily esetben a Hunyadi János-víz (Saxlehner) rendszeres használata meglepően jó hatással.

— Iparkamara. Werbőczy-u. 2. Klonda Szücs.

— Linoleum 200 cm. széles, békebeli minőségű, vastag, 50 legújabb mintában érkezett, szőnyeg, függöny és takarók legolcsóbb gyári árakban. Ha a Lipót Linoleum-Áruház Debreczen, Ferenc József-ut 58. Megyeháza mellett. Telefon 9—63.

— Lengyel fest, tisztít mindennemű ruhákat legszebben. Iroda Csapó-utca 28.

— Illatos mosdószappanok csak Franknal olcsó és jó. Csapó-u. 11.

— Legjobb színházi vacsorák a Royalba.

— A Margit-fürdő nyitva van. Gőz, kád, vízvívó és iszap egész nap nőknek és férfiaknak is.

— Szőrméket készít, alakít és javít Klonda szücs, Iparkamara, Werbőczy-u. 2.

— Központi keimefestő Varga-utca 1. Fest szőrmét, borkabátot, bőrkeztvőt.

— Kalapok, sapkák, kitűnő férfi fehérneműk legolcsóbban beszerezhetőek Frank Imrénél.

— Tekintse meg Huszty András műtermét, hol fényképek legmodernebb kidolgozásban is készülnek (Egyház-tér 3.)

— Uri divat szabóság, frack, szmoking, szakett öltönyöket utánosan készítik. Alaktásokat elfogadok. — Sztepanov, Darabos-utca 44.

— Ángyán Béla szimfonikus zenekara szintén este hangversenyzik a Royalba.

SZÍNHÁZ

A színházi iroda hírei

Éva ma és holnap este műsorom! Szászorszép tündérrájló, gyermekdarab, ma délután 3 óraker!

Babavásárt utoljára holnap délután adják.

Cigányprimás. Kálmán-operett felújítása 11-dikén!

Vigszínházmozgó: Ferrante, Nánoly hóhéra. Irta, rendezte és főszereplője Wegener. Ez leghatalmasabb mesterműve!

Hétfőtől Kismeth, Knoblauchnak, a „Faun” szerzőjének csodaszép kilenc felvonásos remekműve!

Sodoma és Gomora! Hanele!

Horoga! Severin Mars hattyudala minden eddigi filmet felülmul. Bemutatójak egyszerűre Uránia és Vigszínház.

Cassanova, szerelmi regény. Berégi Oszkár főszereplésével ma utoljára az Apollóban.

Vasárnap a Fehér ördögök. kaland-történet 2 részben, 10 felvonásban, egy előadás keretében kerül előadásra. Csak egy nap!

Priscilla Dean, a leghíresebb amerikai filmművésznő játssza az Üzött vad című 7 felvonásos drámában a főszerepet az Apollóban.

Világrekeművek a Vigszínházmozgóban. Még pereg a legszebb Wegener-film: Ferrante, Nánoly hóhéra, melynek minden jelenete egy-egy csodaszép Rembrandt festmény, nemhiába Wegener rendezte, írta és játssza a főszerepet. — már is újabb filmmesterművek követik egymást. Hétfőtől Knoblauchnak, a „Faun” szerzőjének „Kismeth” című 9 felvonásos története kerül bemutatásra. A film

az amerikai Coole-gyár alkotása. Ez a csodálatos történet a böles Harum el Rasid szultán idejében játszódik. A fővárosban állandóan zsufolt házak előtt futott közvetlenül e film után a bécsi Sascha filmgyár világszenzációja: Sodoma és Gomora kerül bemutatásra, melyről heteken át hasábokat irtak a fővárosi lapok. A bün és bünhődés ezen hatalmas legendáját Vajda László írta és büszkségünk Kertész Mihály rendezte! Ez a gigantikus mestermű a modern és bibliai idők között von párhuzamot. Roppant kereteiben táru elénk a világháboru által megtépett erkölcsök ijesztő világa. Napjainkból a régmúlt, de hasonló időkre vezet vissza a film. Láttuk a két babiloni város: Sodoma és Gomora feslett életét és pusztulását, a szörnyű isten-ítéletet a maga borzalmas fenségében, melynek nagyhatalmu megrendezése a modern filmtéchnika legbravurosbabb teljesítménye. Főszereplői a legjelesebb magyar művészek: Lucy Doraine, Várkonyi Mihály, Szőregyh Gyula. A hatalmas film első része: „Bün” 11—14-én, második része: 17—20-án kerül színre. Utóbbi napokon Amerika legújabb burleszk-„csillaga”, Serenit is bemutatkozik. 15—16-án, a két közben eső napon pedig közönlőre Hanele, Gerhardt Hauptmann világhírű remekét látjuk viszont, melynek szépségeit újra méltatni, úgy hisszük, már szükségtelen. Héchtől Margit zongoraművésznő 1923. január 9-én tartja hangversenyét a Zenedében. Jegyek a Méliusznál.

SPORT

Farkas és Szolárszky állapota. — Farkas Iván és Szolárszky László, a szerencsétlenül járt két futballista állapota javulóban van. Egy-két héten belül leveszik mindkét játékos gipszkötését és így meg van a remény arra, hogy a tavaszi szezonban mindkét futballistával fogunk találkozni ismét a zöld gyepen.

Szombaton délután 3 óraker temetik a közörlház halottas házából a tragikus véget ért Zih Bélát. A temetésen a debreceni sportegyesületek testületileg fogják magukat képviseltetni.

A Sparta és Slavia kitűnő külföldi teljesítményei. A két kiváló prágai együttes elsőrendű külföldi teljesítményeiről alább számolunk be: — Barcelonra: Szilveszterkor a Sparta erős küzdelem után 1:0 (0:0) arányban győzött az RDC Espagnol ellen. Újév napján a revánsmecsetet kitűnő csatárlték után 4:0 arányban nyerte. — Zürich: Slavia—Joung Fellow 9:0. A prágai csapat minden eddigi formáját felülmulva, fényes játékokat produkált. A zürichiek csatársora a mély pályán nem tudott érvényesülni. A Slavia góllait Stapl (5), Lastovicka (4) lötték. 5000 néző. Slavia—Grashopper Zürich 2:1 (1:1). Az erős küzdelemből a prágai csapat került ki győztesként. Slavia góllait Mazal és Lastovicka lötték.

Vívóakadémia Nyírbátorban. Nagy sportesemény színhelye lesz f. hó 14-én Nyírbátor. Itt rendezni kívánják este 8 órai kezdettel a debreczeni Békassy Béla vívóklub ez évi első pronaessva vívóakadémiáját. A vívó-est minden tekintetben fényes sikerűnek ígérkezik, mert a mint értesülünk, azon részt fognak venni a klub összes versenyzői, továbbá a női törvívók. Reméljük, hogy a debreczeni vívóklub minden elismerést megérdemlő vállalkozása a nyírbátori közönlőség támogatása folytán teljes sikerrel fog járni.

Hutter

szarvasszappan

GYORSAN ÉS JÓL TISZTÍT ÉS KIMÉLI A RUHÁT

— Batuala, a Concourt-díjjal jutalmazott néger-regény. Irta René Maran, fordította Kosztolányi Dezső, megjelent. Ára 345 korona. Kapható: Hegedűs és Sándor Irod. Rt. könyv-

— A magyar zsidóság története. Irta: dr. Venotianer Lajos. Ára 700 K. Kapható Hegedűs és Sándor r.-t. könyvkereskedésében.

351. kgy. szám. Berettyóújfalui közad. 2089—1922. ség előljáróságától.

Hirdetmény.

Berettyóújfalui község előljárósága közhírré teszi, hogy a község tulajdonát képező vendéglő és kávéház 1923. év április hó 1-től 1926 március 31-ig terjedő időre a község ház tanácsstermében **1923. év január hó 29-én délután 2 órakor nyilvános árverésen** haszonbérbe adatik. Árverési feltételek a főjegyzői irodában, köznapokon hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kikiáltási ár: 80.000 korona, mint évi haszonbér. Berettyóújfalui, 1923 január 2.

Gyáray Ferenc főjegyző. Pozsár István bíró.

!! Alkalmi !!

ajándék hasznos és olcsón csak egyedül

Brüll Ernő

nőidiviházában, Piac utca 29. város házával szemben, kapható

- 1 drb himzett női ing cakkal 975 K.
- 1 drb ajouras battisi zsebkendő 90 "
- 1 drb sima zefir ing 2 gallérral 1850 "
- 1 drb fekete női harisnya 295 "
- 1 drb gombos férfi alsó nadrág 1450 "
- 1 drb férfi vászon zsebkendő 170 "
- 1 drb Madapolan schifon bugyi 790 "
- 1 drb himzett kombiné bugyi 1890 "
- 1 drb prima Damaszt törülköző 650 "
- 1 drb kötött férfi zokni 165 "
- 1 drb férfi fehér vasalt ing 1980 "
- 1 mtr dupla széles lengyel szövet 690 "
- 1 mtr 140 cm. széles egész tinom paplan kelme 1750 "
- 1 mtr Hern Pollák ágynemű 550 "
- 1 drb kockás pohár tálca 398 "
- 1 mtr angol csikó és sima zefir 650 "

Állandó vevőimert értesitem, hogy újkor szép naptárakkal látom el.

Cégre tessék figyelni!

6010/922. sz.

Hirdetmény.

A törvényhatósági bizottság 1922 december 30-án tartott ülésében 853/922. hkgy. sz. alatt a vigalmi adóról alkotott szabályrendelet egyes díjtételeit módosította. A vonatkozó törvényhatósági bizottsági határozat közszemlére kifüggesztett. Közelebbi felvilágosítást a számvétség illetékes osztálya (Városháza, emelet 14. sz. szoba) ad. Debreczen, 1922 december 31.

Városi számvétség.

Jókal összes munkáit, Pallas Lexikont és egyéb könyveket jó áron vásárol
ACZÉL antiquarium,
Első Takarékpálota.

Kiss József

auto-motores gépműhelye
Erzsébet-u. 20. Telefon 901.

Vaszergeramunkát és bármily gazdasági gépjavitást gyorsan és pontosan végez, lokomobilokat, magánjárműket átalakít, használt gépeket vesz, gyárilag javíttat, elad és becsere. Autogénheggesztés.

Olcsóbb a vasúti szállításhoz, ha

TEHERAUTÓ

val szállít, melyekből 40 darab új és használt raktáron.

V. Csánády-u. 3. **RÓKA RT.**
Telefon 46-01. teherautótelep.

„MÁRIA” KESERŰVIZ
emésztési zavaroknál, bélbajoknál biztos, kellemes gyógyszer. — Mindenütt kapható.
Megrendelhet: Budapesti Keserűvíz r.-t.
BUDAPEST, V., Zoltán-utca 10.

Saját készítményű

üzleti és forgalmi

adó pénztárkönyvek

legnagyobb választékban

Hegedűs és Sándor

rt. papirkereskedésében kaphatók.

Nagy porosz szénbánya csoport

magyarországi üzleteit decentralizálva Debreczenben felállítani tervezett eladási irodája részére

fix alkalmazású üzletvezetőt,

vagy helyi képviselőt keres.

Az ipar és mezőgazdasági fogyasztóknál jól bevezetett, kiváló kereskedői képességgel bíró „jánkokok” irjanak „Önálló komoly munkaerő” jelgére **BLOCKNER J. hirdető irodájába** Budapest, IV., Semmelweis-utca 4. szám.

Tóth Gyula

vasnagyereskedése Debreczen, (Városház sarok), Telefon 29.

Rudvas, vaslemez, ekelesek, kormányok, tengelyek horganyozott fedellemez. Minden gazdasági felszerelések nagy választéka. — Zömancozott kék és Robur edények és egyéb háztartási cikkek kaphatók.

Visszonteladóknek árengedmény.

Turul czipőgyár

részvénytársaság

Debreczen, Ferencz-József-ut 48.

Turul

felülmul minden cipőt kivitelben, tartósságban, olcsóságban!

ROYAL
söracsarnok
borai minőség és olcsó ár tekintetében vezetnek!
1 liter finom ó-rizling 130 K.
1 liter hegyaljai mézédés ujbó 150 K.
1 liter kertli ujbó 100 K.

Feldheim Sándor
ékszerkészítő és vésnök
Piac utca 19, az udvarban.
Ajánlja magát mindenemű arany-, ezüst-, ékszerárak elkészítésére, átalakítására. Javításokat legjobban kivitelben gyorsan eszközözi.
Monogramok és névvésések.
Meglepő olcsó árak!

Rudvas, tengely,
lemezek és vasárak legolcsóbban kap. **FARKAS ÁRON**
vaskereskedésében, DEBRECZEN, Csapó utca 18. Telefon: 1146

Vasárak és gazdasági eszközök olcsó beszerzési forrása
BAKOS vaskereskedésében
Csapó utca 88. sz.
Telefon 620.

Nagyban és kicsinyben **azonnal szállít**
raktárról, ügyszelén minden vasut- és hajóállomásra, háztartási, ipari és gazdasági célokra
porosz-szenet,
kokszt, mosott kovács-szenet
VÁGÓ REZSŐ
nagykereskedő Budapest, V., Bathory-utca 5 szám.
Telefon: 2-37, 114-77, 51-81.
Sürgőnycim: Tizezer Budapest.

Megnyilt a Központi Élestar
Miklós-utca 2. sz.
(Apolló-mozgóval szemben).
Kapható jutányos áron mindennemű liszt élelmény, buza dara, korpá, bab, burgonya, hagyma, dió és egyéb élelmiszer.

Demetrovitsné és Kovács angol és francia női divatterem
DEBRECZEN, Püspöki palota.

Zsoldos tanintézet
Budapest, VII., Dohány-utca 84
Telefon-szám: József 124-47.
A legjobban készítő magánvizsgákra

Kereskedők! Iparosok!
Az általános kereseti adóról szóló 1922. évi XXIII. törvény-cikk és az ahhoz kiadott 180.000. sz. Utasításban előírt

Megrendelési könyvek,
Bevételek és kiadások feljegyzési könyve, Anyagnyilvántartási könyvek kaphatók a készítő

Pannonia
könyvnyomdavidálmalmnál,
Piac-utca 79. sz. az udvarban.
Telefon 6-30.
Ugyanitt készülnek és kaphatók forgalmi adó és mindenféle üzleti könyvek. Nyomatványokat gyorsan és olcsón készítenek.

Tüzifa Készén Faszén
vagonáttelekben, vagy kistelekben legolcsóbban beszerezhető a „TURUL” fakitermelő és értékesítő vállalatnál.
Telep a Nagymester-utca végén. Telefon 12-91. Belső iroda Csapó-utca 8. sz. Telefon 6-39.

Pestszentlőrinczi Parketgyár és Gőzfűrészes Részvénytársaság.
Vezérképviselete Hajdu-, Szabolcs-, Szatmár- és Beregmegyei részére
Ráhrer Sándornál
Debreczen, Piac-u. 43.
Telefon 962

NEUSCHLOSZ-LICHTIG ALBERTFALVA — BUDAPEST
Repülőgép és Falpar R.T.
Vezérképviselete Hajdu-, Szabolcs-, Szatmár- és Beregmegyei részére
Ráhrer Sándornál
Debreczen, Piac utca 43. sz.
Gyártmányai: Bator-, épület, asztalos munkák, gazdasági szerek, strázszerkek, mezőgazdasági faszerszámok, szerszámnyelek, háztartási faárak; gyormek-kocsik, falusi ajtók és ablakok, szekérek, tömegelkek stb.

A Royal-étterem

orthodox kóser vendéglőjében elsőrangú ételek és italok, szolid és figyelmes kiszolgálás mellett.

Esküvői és egyéb családi vagy társas ünnepek szervezése.

ADLERMIKLÓS
vendéglős.

Vízvezeték, fürdőszoba berendezés, csatornázási és cset-berendezési munkákat minden szakmába vágó javításokat szakszerűen, a napi áron vállalok. — Ugyintén fürdőkádak, mosdók, angol-closetek, gaskályhák raktáron.

Máthé János
Csapó-u. 24. — Telefon 321.

Felhivas.
Felkérem a Pollák Zsigmond tűzifa, szén, termény és kereskedelmi r.-t. felszámolásában debreczeni cég hitelezőit, hogy követelésüket nálam 8 nap alatt bejelenteni szíveskedjenek.

1928 január 4.
Dr. Tardos Dezső ügyvéd, Bekéscsaba.

Legszebb ciganyzene a **Gambrinusban!**

Racz Jancsi és Napoleon
hegedű és csehszlovákiai 11 tagú zenekarunkkal játszanak.

Bészler és Dávid
vaskereskedésben a Kossuth-szoborral szemben (tulajdonos Dávid Jakab)

minden vasárut kaphat.

1000 beült bőr- és szövetkeztük
óriási választékban

Schön Sándor keztük-, kötész- és orvosi műszertárában
Debrecen, Piac-utca 14. sz., Csapó-utca sarok.

Kisiparosok Géplakatos Iparvállalata
Késes-utca 85.

Vállal esztergályos és géplakatos munkát, gépek javítását, magánjárók átalakítását, malmok szerelését. Matomalkatrészek, transzmisszióengelyek, gyűrűkenesű csapagjak, szjkkerekek, hitelesített öntöttvas súlyok átandóan raktáron.

!!! Alkalmi ajándék árak !!!

1 mtr divat eszkos gyapju szövet	1750 K.
1 " dupla széles skót szövet	1250 "
1 " 140 cm. széles brünni minna szövet	1800 "
1 mtr férfiföltény kelme	2250 "
1 " dupla széles schottis pongyolára	1390 "
1 mtr francia sport flanel	550 "
1 mtr 140 cm. széles gyapju Gabardur	4175 "
1 " 140 cm. angol gyapju Foule szövet	3200 "
1 mtr 120 cm. széles gyapju chevrot 10 színbén	1850 "
1 mtr 130 cm. széles finom batist maradekók	1050 "
1 mtr prima minőségű lepedő vászon	1200 "
1 mtr dupla széles finom kötény lüster	1680 "
1 mtr hollandi vászon kitudó jó	485 "
1 " angol férfi ruhaszövet	2870 "
1 " kosmanosi karton	850 "
1 drb 6 személyes Damaszt abrosz 6 szalvétával	7900 "
1 mtr dupla széles opál batist	975 "
1 mtr egész finom Damaszt grádli	940 "
1 drb hímzett menyasszonyi fátyol	1380 "

Ilyen meglepő árban csak egyedül **Brüll Ernő** vásárolhat, Piac-utca 29. szám alatt (Városnázavai szembén, hol átandó vevőim újévi alkalommal **Könyvörü naptárt is kapnak.**

Sajat készítményű bőröndök, ridikülök és bőrtarcak
gyári áron kaphatók

FEUERMANN Bőröndöséi,
PIAC UTCA 44. SZÁM.

Ügyvédi határidő naplók
megjelentek és kaphatók

HEGEDÜS ÉS SÁNDOR
irod. és nyomdai részvénytársaság könyv és papirkereskedésében

Legszebb alkalmi ajándék egy prima **zsebóra**

Omega. Doxa. Longines. Inga órák minden butor színben. Divatos ékszer, jeggyűrűk legolcsóbban kaphatók

BLATTNER BÉLA
órák és ékszerész, Kossuth-u. 4.
Arany, ezüst beváltás!

APRÓ HIRDETÉSEK

Apró hirdetések díja hétköznap 10 szóig 30 korona, minden további szó 3 kor. Vasár- és ünnepnapokon 10 szóig 40 korona, minden további szó 4 korona. — Vastag betűkből szedett szavak kétszeresen számítatnak.

VÉTEL

Aranyat,
ezüstöt és drága kőveket legmagasabb árban vesz

Braun Mór
ékszerész, Piac u. 31.
Mihalovits gyógyszer-tára mellett.

Üveget
legdrágábban vásárol **FABIÁN,**
Hatvan-utca 10.

ELADÁS

SZÁRAZ TŰZIFA
felaprítva és hasábnan — valamint

KŐSZÉN
hazaszállítva megrendelhető

Fabehozatali és Kereskedelmi R.-T.
telepén

Homokkert
Gázgyár és Kőszénár között.
Telefon 13-96.
Pesti-u. 2.
Telefon 13-95.

Börgarnitúrák,
hencserek, matracok, Soberli-ágyak eladóak. — Szántó kárpitosnál, Zugó-utca. Telefon. Tanúok felvétetnek.

Írógépek
kellékek, irodai cikkek **gépleírások nyomtatványok** legolcsóbban

sz. **Árdó Miklósné**
író gépcégnél
Simonffy-u. 2a II.
Telefon: 13-53.

Ebédlők,
hálóok, butorok legolcsóbban beszerezhetők Piac-utca 83., az udvarban.

Tűzifa
állandóan kapható

Dömök Jenő
fakereskedőnél
Veres-u. 22.
TELEFON 708. sz.

Eladó
használt ebédlőkredenc, asztal, 6 szék, egy író asztal, Boldogfalva u. 12

Papánvarrodámban
minden szakmabeli munkát jutányosan készítek. Debreceni, Kossuth u. 11. sz.

Köser
hordós káposzta kapható **Kupler, Késes-utca 13.**

Hencserek,
plüs diványok, matracok készen kaphatók Debreczenszky kárpitosnál. Halköz 8.

Üzleti állvány
üvegestolójátóval pulttal eladó. — **Arany János-u. 63.**

Női
sziszkin bunda eladó, kistermetre. Piac-u. 34., II. em. 8.

Cséplő-garnitúrák
maganjárók, szantoeke vagy megosztás melletti **eladók.**

Demetrovits,
Püspöki palota

36-os
magasszaru fekete, teljesen új női cipő olcsón eladó. Cim a kiadóban

ADRONCSVAS
kapható a kiadónivalban

Nagy ládák
40 drb. 1 hordo, 1 nagy koffer eladó. Szechenyi utca 16., keresztépület.

Szechenyi-utca 16. számú ház
azonnal eladó. Értekezni lehet Széchenyi-u. 16. Goldsteiné.

Eladó
város központján öt rendelti lakást magában foglaló ház négy millió ért. Felvilágosítás Széchenyi-utca 1/b. Ügyvédi iroda.

KERESLET

Aranyat,
ezüstöt, brünnat, zárgedűt vesz legmagasabb napi áron Steiner Mihály, Hatvan-utca 2. szám, 1. emelet.

Zongora-hangolást,
javítást, rossz zongorák rövidítéset elvállalja

Liska,
Bethlen-u. 27.

Dada
3 hónapos és 2. és fél éves fiúgyermek mellé felvétetik. Piac-utca 77., I., 3.

Komoly
intelligens zsidó leány jó kézzel, megfelelő állást keres. Cim a kiadóban.

Ha
férjhez akar menni, forduljon bizalommal Berkovitshoz. — Több mint ezer önálló, külföldi foglalkozású ur házasság-céjjel eljegyezve. — Iroda: Hajo-u. 16.

Irodai
teendőkben gyakorlott gépirónó azonnali belépésre felvétetik. Weisz Dezső kereskedelmi iroda, Király-u. 5.

Ügynököt,
ki a helyi piacot ismeri, bor- és pálinkaszakmában járatos, keresünk. — Debreczeni Borkereskedelmi r.-t. Piac-u. 58.

Irodistanó,
ki gép- és gyorsíró tud és pénztárkezelésben is járatos, ágyal bir, felvétetik a Fabehozatali és Kereskedelmi Reszvénytársaság homokkerti telepen. Esetleg kereskedelmi érettségizett fiatal ember is jelentkezhet. A ajánlatok személyesen adandók át.

Intelligens
leánykat az iskolai évre teljes ellátásra elvállalok. Zongora használhat. — Ugyanott fehér gyermekágy eladó. Hatvan-u. 1. sz., I. em. 2.

Minden összeget megfizetek lakásért.
moderna 2-3 szobás

Butort esetleg megveszem.

Lusztig Piac-u. 58. fsz.

VEGYES

Vízvezeték,
csatornázást szakszerűen készít Gyenes, Miklós-utca 29. Telefon 937.

Elektra
elektrotechnikai vállalat. Cégtulajdonos Gold Sándor. — Villanyvilágítás, motorok, csengőberendezéseket, javításokat legjutányosabban készít. — Debrecen, Hatvan-utca 2., I. em. Telefon: 895.

Jegyesek figyelmébe
ajánlom a Kozponyi óra- és ékszerüzemet Piac-utca 30., ahol újévi ajándéknak válogatott és legolcsóbban vasárolhat.

Gépjárouzást
és gombkeszítést vállalok lakásokon. Piac u. 34., II. 8

Közmei
intézet elvállal minden szakmába vágó munkát. Piac-u. 34., II. em. 8.

Elcserelem
modern 2 szobás könyv-nás lakásomat istatavál szeresóial elátva, vasút mentén levő ugyanolyan nagy területű díró lakással. Közvetlenül a jazo. — Értekezni Hatvan-u. 2, fotószíni.

Menekült óras
szakszerűen megépő olcsón vállal **javításokat.**

Rákóczi-utca 36. sz.

Nyomatott Hegedűs és Sándor irodalmi és nyomdai részvénytársaság könyvnyomdájában, Piac-utca 49. szám.